KATILIM

AYLIK DERGİ MART 88 SAYI 4 KDV DAHİL 500 TL.

ODTÜ TARİHİ -2-

Nasıl bir üniversite?..

1. Ankara Film Şenliği

...
sana hiç söylenmemiş türküler göndereceğim
hep beynimizde çalınıp da kulağa gelmeyen türküler
son dizelerini özellikle eksik bırakacağım
dinlerken getiresin sen getiresin diye
....

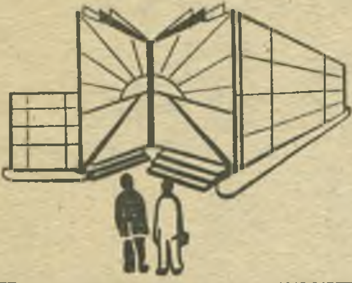
Uzun bir ayrılık dönemi yaşadık. Planlarımıza göre Mart'ın ilk günü elinizde olacaktık. Olmadı. İki haftalık bir gecikmeyle "merhaba" derken biraz dertleşelim istiyoruz. Ülkemiz zor bir dönem yaşıyor. Siyasal yaşamdan, toplumsal ve ekonomik yaşama yığınla sorunla yüzyüze geliyoruz her geçen gün. Bir yandan toplumsal mücadelede yerimizi alırken diğer yandan baskılara, zorluklara göğüs germenin gerçekliğiyle karşı karşıya kalıyoruz. Söylenecek çok söz var. Basın artan maliyetler karşısında tam bir çaresizlik içinde. Tabi, basın derken sınırlı olanaklarla yayımlanan gençlik dergileri ve basın-yayın tekelleri dışında varolma mücadelesi veren yayınları kastediyoruz. Yoksa günlük basının böyle bir maliyet artışından etkilendiği yok. Evet konumuz maliyet artışları ve kollarımız bağlı ne yapacağımızı düşünüyoruz. Şunu belirtelim ki KATILIM'ı herşeye rağmen yaşatmaya kararlıyız ve kararlılığımızda tek dayanağımız sizlersiniz. Sabırla, özveriyle, inatla direneceğiz ve her ay yeni bir sayıyla "merhaba" diyeceğiz. Uzun söze gerek yok. KATILIM artık içeriği daha zengin, sayfa sayısı daha fazla bir dergi olurken üçüncü hamur kağıda basılı olarak yayımlanacak. KATILIM doğru bildiği yolda ve sizlerden gelen öneri-eleştiri-katkılarla yoluna devam edecek. Başka engel tanımıyoruz...
Bu sayımızda özellikle okumanızı istediğimiz iki yazı var. Sadece bir dönem ders vermesine tahammül edilebilen Sayın Gencay Şaylan'ın "Üniversite'nin Özerkliği Üzerine" ve Mimarlık Fakültesi öğretim üyelerimizden Sayın İlhan Tekeli'nin "Yeni Bir Modele Doğru" adlı yazıları. Bu arada diğer tüm yazıları da öneriyoruz elbette. Gelecek sayımızda sayfa kısıtlığı nedeniyle yer veremediğimiz "Yurtlar" ile ilgili bir yazı ve Sosyoloji Bölümü'nden bir arkadaşımızın yaptığı bir araştırmayı yayımlayacağız. Sizlerden her konuda yazı, karikatür, fotoğraf, öneri ve eleştirilerinizi bekliyoruz. Unutmayalım... KATILIM hepimizindir ve KATILIM hepimizin ortak çabasıyla çıkmaktadır.
Yeni dönemde tüm ODTÜ'lü arkadaşlara başarılar diliyoruz..

Sevgi ve dostlukla...

İÇİNDEKİLER

Dergimizde çıkan yazılarda ileri sürülen düşünceler yazarlarına aittir.

Sahibi ve Sorumlu Yazıişleri Yönetmeni: **RECEP GÜR.** Ekin-Sanat Sorumlusu: **ALPER AKCAM.** İlan-Abone Bürosu: **TARHAN GÜRHAN.- NECAN BALTAN.** Teknik Sorumlu: **ÖZLEM KAVAK.** Haber Sorumlusu: **ATTİLA GÜNEY. Abone Koşulları:** Yıllık: 5000 TL. Altı Aylık: 2700 TL. **Teknik İşler**/Dizgi: **NORM DİZGİ Tel- 125 80 26.** Grafik Düzenleme: **KATILIM.** Film: **KAMERA.Tel: 133 08 73** Baskı: **ÖZKAN MATBAACILIK AŞ. Tel: 229 59 74.** Yönetim ve Yazışma Adresi: **Çankırı Caddesi 45/329 (Yıba Çarşısı) Ulus-ANKARA.** İlan Koşulları: **Arka Dış Kapak:** 175.000.- TL. **Arka İç Kapak:** 150.000 TL. **İç Sayfalar: Tam Sayfa:** 100.000 TL. **Yarım Sayfa:** 60.000 TL. **Çeyrek Sayfa:** 35.000 TL. **Havale Gönderme:** Recep GÜR: Türkiye İş Bankası Mithatpaşa Şubesi No: 251279

NASIL BİR ODTÜ

Demokratik öğrenci hareketinin ivme kazandığı 1984 yılından günümüze değin tartışma gündeminden düşmeyen tek bir konu var: Özerk ve demokratik üniversite. En temelde, özerk ve demokratik üniversite istemi başlı başına bir hedef olarak öğrenci gençliğin mücadelesindeki yerini koruyor. Genelde Türkiye çapında devam eden bir tartışmaya, ODTÜ özelinde değinmek ve "Nasıl bir ODTÜ istiyoruz?" sorusuna verilecek yanıtları tartışmaya açmak gerektiği kanısındayız. Her şeyden önce, böyle bir tartışmanın yeni olmadığını, ODTÜ-ÖD'ün kuruluşundan itibaren dernek içinde en geniş şekilde tartışıldığını ve bu tartışmanın sürdüğünü belirtelim.

"Nasıl bir ODTÜ sorusunun yanıtı olan "özerk ve demokratik bir ODTÜ" özerklikten ne anladığımızı açmamızı gerektiriyor. Özerk üniversite akademik, yönetsel ve mali yapısıyla dış müdahalelerin olmadığı, üniversite yönetiminin seçimle iş başına geldiği, öğretim üyeleri, öğrenci ve personelin akademik-demokratik-ekonomik çıkarları için serbestçe örgütlenebildiği bu örgütlülükleriyle üniversite yönetimine etkin olarak katıldığı, eğitimin üretim için yapıldığı, öğrencilerin araştırmacı öğretim üyelerin öğrencilere yol gösterici olduğu bir yapıdır. Bu yapıda yönetsel özerkliğin temel koşulu olarak"katılımcı yönetim" esas olmakta, bu temel koşulla birlikte akademik ve mali özerklik önem kazanmaktadır. Akademik özerklik öğretim üyeleri ve öğrencilerin serbesçe araştırma yapabilmeleri ve bu araştırmalar için yeterli mali kaynağın üniversite yönetimince sağlanması anlamına gelir. Akademik özerklikte öğretim üyeleri ve kürsüler serbest olup "derslerin içeriği ve nasıl okutulacağı" dersin hocası tarafından belirlenir. Ne yazık ki, daha geçtiğimiz dönem bu konuda ODTÜ'de ciddi olumsuzluklar yaşanmıştır. (Örneğin Gencay Şaylan'ın ders vermesi yönetimce hoş karşılanmamış ve hocamız 1 dönem derslere girdikten sonra üniversiteden ayrılmak zoruda kalmıştır.)

Mali özerklik açısından ise ODTÜ'ye baktığımızda özerk ve demokratik üniversitenin çok uzaklarında kalındığı görülmektedir. Diğer tüm üniversiteler gibi ODTÜ'nün de bütçesi merkezi idare tarafından belirlenmekte, hatta bu bütçenin nasıl ve hangi alanlarda kullanılacağı ilgili bakanlıkça tayin edilmektedir. (Örneğin üniversiteye yeni otobüs alınması için ödenek ayrılmazken otobüs kiralanması için ödenebilmektedir.)

ODTÜ'yü diğer üniversitelerimizle kıyasladığımızda oldukça büyük farkılıklar göze çarpıyor. Bu farkıllıklar-sınav sistemi, yönetsel yapısı, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisi-YÖK öncesi ODTÜ'yü bilimsel araştırmalarda dünyanın sayılı üniversiteleri arasına sokmuş ve ODTÜ mezunları aldıkları bilimsel eğitimle her alanda aranılır olmuşlardır. YÖK sonrasında ODTÜ bu özelliğini büyük ölçüde kaybetmiş ve gelişimi için gerekli olan kaynaklar -yerleşik bir üniversite olduğu gerekçesiyle- iyice azaltılmıştır.

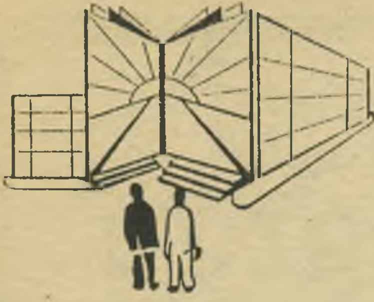
Özerklik kavramını irdelerken üzerinde durmamız gereken en önemli olgu "öğretim üyesi, öğrenci ve personelin" seçimle üniversite yönetimini oluşturmaları, tek merkezli kararların alınmamasıdır. Örgütlenmenin -özellikle de öğretim üyeleri ve personel- önündeki engellerinaşılması herşeyde önce demokratik bir istem durumundadır.

Yurtların iyileştirilmesi ve demokratik bir yurt yönetmeliğinin ilgili herkesin katılımıyla hazırlanması, kafeterya ve ulaşım gibi sorunların üzerine gidilmesi gerekmektedir. Diğer yandan ODTÜ'nün mimari tarzına uymayan çarpık yapılaşmanın önüne geçilmesi ivedi bir sorun olarak önlenmelidir. Kültürel ve sosyal etkinliklerde yeni politikaların yaşama geçirilmesi ve var olan kısıtlamaların kaldırılması artık bir zorunluluktur.

Bu istemlerin gerçekleşmesinde Öğrenci Derneği'nin üreteceği politikalar ve bu politikaların pratik sürece yansıması, üniversite yönetimiyle iyi ilişkilerin kurulması ayrı bir öneme sahip olacaktır. Bugün için varolan kuşkulu yaklaşımlar yerini karşılıklı iyiniyete terkettiği anda, sorunların üstesinden daha rahat gelinecektir.

En kısa tanımıyla, özerk-demokratik-katılımcı bir ODTÜ istiyoruz.

KATILIM

ÜNİVERSİTE ÖZERKLİĞİ ÜZERİNE

Doç. Dr. GENCAY ŞAYLAN
O.D.T.Ü. Eski Öğretim Üyesi

Üniversite özerkliği, bir kavram ve özlem olarak, 1950'li yılların ortalarından beri Türkiye'nin siyasal ve entellektüel yaşamının gündeminde bulunmaktadır. Demokrat Parti'nin Milli Eğitim Bakanı, Siyasal Bilgiler Fakültesi dekanına, öğrencilerine "nabza göre şerbet vermeyin" dediği için işten el çektirmiş ve böylece özerklik tartışması yoğun bir biçimde gündeme gelmiştir. İşin ilginç yanı, 1961 Anayasası ile üniversite özerkliğinin güvence altına alınmasına karşın, tartışmanın bitmemesidir. Başka bir deyişle, 1961 Anayasası döneminde "özerklik" kavramı çok değişik bir içerikle yorumlanmış ve üniversitenin "demokratikliği" ile bütünleştirilerek tartışılmaya başlanmıştır.

Bilindiği gibi 1980, Türkiye'nin siyasal ve toplumsal yaşamında çok köklü değişiklikleri simgelemektedir; ve üniversite de yepyeni bir düzenlemeye tabi tutulmuştur. Yeni YÖK sisteminin özerkliği yok ettiği, üniversiteyi iktidara bağlı bir kurum haline getirdiği savunulmakta; buna karşı YÖK'ten yana olanlar "akademik özerkliğe" dokunulmadığını ileri sürmektedirler. Buna karşılık üniversite içinde, kurumun kendi kendini yönetmesi, yöneticilerini kendi kendine seçmesi anlamına gelen "demok ratiklik" bütünü ile ortadan kalkmış bulunmaktadır. Ancak özerklik yine de önemli bir tartışma alanı oluşturmakta; en azından muhalefet partileri iktidara geldiklerinde üniversiteyi özerk hale getireceklerini öne sürmektedirler.

Acaba Türkiye ve benzeri ülkelerde neden üniversite özerkliği üzerinde durulmakta, neden bu kavram siyasal mücadelenin önde gelen alanlarından biri olmaktadır? Örneğin İngiltere ya da İsveç gibi toplumlarda bu tür tartışmalar yapılmamakta, üniversite yöneticilerini kimin atayacağı, kimin hangi düzeyde denetim gücünü elde tutacağı gibi sorular önem taşımamaktadır. Çünkü bu toplumlarda yasal ve yönetsel düzenlemenin çok önemli olmadığı, üniversite geleneğinin 700-800 yıllık bir tarih içinden süzülüp geldiği bilinmektedir. Buna karşılık henüz demokrasinin yer leşmediği, üniversite ve aydınlan ma geleneğinin oturmadığı top lumlarda durum çok farklı olmakta; buralarda özerklik tartışması bir bakıma yaşamsal önem kazanmaktadır.

Demokrasi ve aydınlanma geleneği zayıf toplumlarda özerklik tartışmasının yoğunlaşması, üniversitenin bilgi üretmesi ve bilginin "tarafsız" olmamasından kaynaklanmaktadır.

"...Başka bir deyişle üniversitede "ne okutulacağı", "nasıl okutulacağı" ve "kimin okutacağı" akademik ölçülere göre belirlenecektir. Eğer bu ölçülerin belirlenmesinde ya da "ne okutulacağı", "kimin okutacağı" gibi alanlarda akademisyenler yetkilerini akademik olmayan çevrelerle paylaşıyorsa özerklikten söz edilemeyeceği açıktır..."

Üniversite sadece bir eğitim-öğretim kurumu değildir, aynı zamanda bilgi üretmekte ve bu bilgi eğitim-öğretim işlevinin içeriğini oluşturmaktadır, üniversiteyi diğer yüksek öğretim kurumlarından ayıran temel özellik budur. Bilgi ise tarafsız değildir, doğruyu belirlediği için, istese de istemese de taraftır. İşte üniversitenin ve bilginin bu özelliği gelişmemiş, demokrasinin oturmamış olduğu toplumlarda sorun yaratmakta; iktidarlar ya da daha soyut düzeyde sistem, bilgi üretimini denetim altına almak istemektedir. Türkiye

ve benzeri düzeyde bulunan ülkelerde üniversite özerkliği kavgası altında bu dinamik sürecin yattığı söylenebilir. Başka bir deyişle üniversite özerkliği sorunu bir bakıma özgürlük sorunu olma özelliği taşımaktadır.

Ancak sorunun sadece böyle soyut bir tanımlamasını yapmak ve çözümü bir ta kım mekanik içerikli düzenleme girişimlerinde aramak çok anlamlı gözükmemektedir. Özerklik bir yönü ile yasal düzenlemeleri diğer yönü ile bir gelenek ve değerler sistemini kapsamaktadır. Bu noktada Türkiye ile ilgili bir özelliğe değinmek gerekmektedir. Türk üniversiteleri, toplumdaki diğer kurumlara göre oldukça ileri düzeye erişmişler, batı üniversitelerine özgü gelenek ve değer sistemlerine sahip olabilmişlerdi. Bunun rastlantısal bir nedeni olduğu, 1933 yılından sonra Alman faşizminden kaçan çok sayıda Alman üniversite hocasının Türk üniversitelerine gelmeleri ile üniversite kurumunun bir anda büyük bir sıçrama yaptığı söylenebilmektedir. Ancak bu tür dışsal faktörlerin etkileri, ne kadar derin olursa olsun sürekli olamamakta; bir süre sonra birleşik kaplar yasasında olduğu gibi toplum ileri kurumlaşmayı kendi düzeyine geri çekmektedir. 1980 olayı ile bu geri çekişin tamamlandığını ileri sürmek mümkün gözükmektedir.

Günümüzde özerklik hangi temel üzerinde, hangi içerikle savunulmaktadır. Örneğin 1980 öncesinin, üniversiteyi adeta bir küçük bağımsız devlet olarak gören özerklik anlayışının artık geçerli olmadığı herkes tarafından kabul edilmektedir. Kaynağı bulan devlet elbet bir denetim süreci işletecektir, üniversite içinde ortaya çıkan ya da cereyan eden adli olaylara adli zabıta müdahale edecektir. O halde özerklik neleri içerecektir? Bu sorunun cevabı çok açıktır, özerklik akademik özgürlük anlamına gelecek biçimde yorumlanacaktır. Başka bir deyişle üniversitede "ne okutulacağı", nasıl okutulacağı" ve "kimin okutacağı" akademik ölçülere göre belirlenecektir. Eğer bu ölçülerin belirlenmesinde ya da "ne okutulacağı", "kimin okutacağı" gibi alanlarda akademisyenler yetkilerini akademik olmayan çevrelerle paylaşıyorsa özerklikten söz edilemeyeceği açıktır. Kuşkusuz, üniversitenin demokratikleşmesi yani üniversite yöneticilerinin üniversite öğretim üyeleri tarafından seçilmesi, özerkleşme için önemli bir adım olacaktır; ama gelenek ve değer sisteminin en az bu kurumsal düzenleme kadar önemli olduğunu unutmamak gerekir. Başka bir deyişle, ister seçimle, ister üniversite dışından bir makam tarafından tayinle gelmiş olsun, bir üniversite yöneticisi akademik yetkilerini ve kararları bir başka güçle paylaşmaya yönelmişse özerkliğin kağıt üzerinde kalacağı açıktır. Bu sorunun çözümü ise bugünden yarına olacak değildir, bir kültür değişimi gündemdedir.

Karikatür: Nurhan SERİN

UNUTMA

I sesler delip geçerken
kulaklarındaki ellerini
ve parçalarken aydınlık
kara gözlüklerini
bulursun hiç umulmadık bir anda
kendini ve çözümünü
adını ilk gördüğüm bir ozanın
incecik kitabının arkalarındaki
iki dizenin ortasında
derin bir soluk alır
düşersin yola

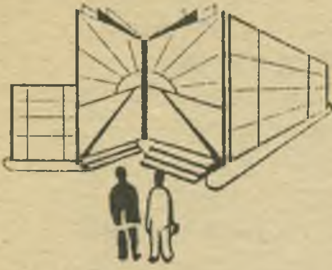
II çöl yağmurlarına dönerken mektuplar
ve dilsiz haykırışlarına telefonlar
görünmez olan eski ilişkiler
dalmışken çıkmaz sokaklara
tam orta yerindeyken yalnızlığın
ve yalnız olduğunu sanmışlığın
yetişir yardımına gülümsemesi
pembe dudaklı haylaz çocuğun
ekmek parasıyla kitap alan öğrencinin
bildiğini biliyorum demeden
hep yeni birşeyler öğrenenlerin
bırakırsın içi boş dostlukları
işte bunlar dost değiller mi bunlar
seninle aynı yarını kuranlar
sabah erken bir günaydın atarsın onlara
başlarsın yeni günlere

III postada mürekkep kokan dergiler gelir
aynı teri dökenlerin dürüst satırları
çıkmıştır yoğrulup gerçeğin içinden
karanlık köşelerde bekleyenlerden
her an kapıyı çalabileceklerden
gün bugündür deyip ortaya fırlayanlardan
bilincinde olarak o dehşetli birikimin
içeriyi dışarda yaşayıp içerdekiyle direnenlerin
her fırtınada bir adım daha ilerleyenlerin
umut vardır inanç vardır korku asla
ve bilirsin sen deniz fırtınalıdır
hava karanlıktır ve rüzgar soğuk
ama bata-çıka sürdürür yolunu gemi
tek satırda sapmayan düz bir çizgi boyunca
uzanır gider geleceğe ve noktalanır
hep birlikte onurlu bir yaşamı
barış içinde bir gün görmekte

yalnız değilsin arkadaş
u n u t m a

GÜRHAN UÇKAN

Gürhan Uçkan ODTÜ mezunudur.

YENİ BİR

Prof. Dr. İLHAN TEKELİ
O.D.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi

Artık Y.Ö.K.'ü eleştirmenin ilginç bir yanı yok. Y.Ö.K.'ün yüksek öğrenim sorununa bir çözüm getirmediği biliniyor. Y.Ö.K. sonrasının arayışları başlamış bulunuyor. Günümüzün konusu Y.Ö.K. sonrası üniversite modelinin ortaya konulmasıdır. Bu konuda tartışmaların yoğunlaşması, yeni öneriler geliştirilmesi, üniversite içi ve dışı kamuoyunun oluşturulması gerekiyor.

Böyle bir önerinin geliştirilmesinde şu dört ilkenin gözönünde tutulmasının yararına inanıyorum. Birincisi, soruna bir eğitim sorunu olarak yaklaşmak yerine ülkedeki bilimsel ve teknolojik gelişmenin en iyi kurumsallaşma yolunun ne olduğunu arayış olarak yaklaşmak gerekiyor. Bu ilke bir yandan düzenlemenin üniversite dışına da uzanmasını, öte yandan bilgi üretiminin ön p lana geçmesini içeriyor. İkincisi, aranacak çözümlerin geçmişin kaybolan üniversitesine özlemlerden değil dünyada yeni bir aşamaya gelen bilimsel ve teknolo jik gelişmelerin kurumsallaşmasının gerçeklerinden yola çıkması gerekiyor. Üçüncüsü, Türkiye'nin dünya ekonomisi içindeki konumuna ve kaynaklarının sınırlılıklarına göre gerçekçi olmasıdır. Dördüncü olarakda oluşturulacak sistemin, dıştan değil içten ve geniş katılımlı bir denetim mekanizması bulunmalıdır.

Türkiye'de 1915'ten beri yapılan her üniversite reformunun başarısız olmasının temel nedeni bu dördüncü ilkenin yeterince ciddiye alınmamış olmasındandır. Geniş katılımlı nesnel temelli bir iç denetim kurulmayınca özerklik gerçekleşmemekte belli aralıklarla siyasal müdahaleler gündeme gelmektedir. Oto kontrol geniş katılımlı, başka bir deyişle, demokratik olmayınca da nesnellik sağlanamamaktadır.

Bu ilkeler etrafında bir yeniden yapılanma tartışmasını başlatabilmek için bu konuda önce dünyanın nereye gittiğini bilmek gerekiyor. Bu yazıda, biraz bu konu üzerinde durmak istiyorum. Bilimsel örgütlenme zaman içinde nasıl gelişti.

Bilimsel üretimin örgütlenmesindeki gelişmeyi kavramak için bir kurum olarak üniversitenin gelişimini incelemek gerekiyor. Üniversiteler bir batı kurumu. Kilisenin denetlediği skolastik bir kurumdan, bugünün, devletin kaynaklarını sağladığı, bilimsel bilginin üretildiği kurumları haline gelirken önemli dönüşümler geçirdiler. Modern bilimsel gelişme ortaçağlardaki kuruluşu içinde üniversitelerde doğamazdı. Modern bilimlerin doğduğu geç rönesans ve 17. yüzyılda üniversiteler skolastiğin kaleleriydi. Bunun dışına çıkabilen örnekler Hollanda'daki üniversitelerdi. Bunların hepsi de kent üniversiteleriydi. Rönesans sonrasında bilimsel gelişmeler İtalya'da Floransa gibi kentlerde kurulan yeni humanistik akademiler oldu. Bu akademilerdeki sanatsal deneyler, bilimsel denemelere yolaçtı. İlk bilim akademisi 1560 yılında Napoli'de kuruldu. Bilimi geliştirmek isteyenler Aristo'nun ve Ortaçağ üniversitelerinin otoritesinin dışına çıkmak durumundaydı.

"... Multiversite üniversitenin sınırları dışına çıkıyor. Çok çeşitli araştırma ve eğitim kurumunun oluşturduğu bir bütün..."

Yeni bilimsel otoritenin kurumlaşması 17.yüzyıl ikinci yarısında Kraliyet fermanlarıyla kurulan bilim cemiyetleriyle oldu. 1662'de İngiltere Kraliyet Cemiyeti, 1666'da Fransa Bilimler Akademisi kuruldu. Bunları 1700'de Berlin'de, 1724 St. Petersburg'da kurulan Kraliyet akademileri izledi. Bunlar bilimsel bilginin standartlarını saptıyor ve çıkardıkları bilim dergilerinde yayımlıyorlardı. Bu dergilerde yayımlanan araştırmalar bir hakemlikten geçiyordu. Böylece araştırmalar herhangi bir biçimde basılmış olmuyor, akademik yayın haline geliyordu. Böylece modern bilimin, otorite yapısı Kraliyet gücü ile yeni bilimsel gelişmeyi sağlayan elitler arasında tarihsel bir uzlaşım olarak kuruldu. Bu kurumlar "Aydınlanma" ile birlikte bilimin skolastik karşısındaki kazanımını pekiştirdiler. 17. yüzyıl sonunda üniversiteler tam bir çöküş halindeydi.

Üniversitelerin yükselişi 19. yüzyılda bir başka tarihsel uzlaşım sonucunda oldu. Bilimsel otorite yapısında değişme ve yeni bir yapı kurulmasıyla sağlandı. Gerçekte Fransız Devrimiyle üniversiteler ortadan kalkacak gibi oldu. Devrimin getirdiği "Ecole Normale" ve "Polytechnique" gibi okullar ve uzmanlaşmış araştırma enstitüleri başlangıçta ümit verici göründülerse de uzun dönemde verimsiz oldular. Çünkü, araştırma ve eğitim ayrı ayrı kurumlaşmıştı. Prusya'nın Napolyon'la yenildiği yıl kurulan Berlin Üniversitesi, üniversitenin yeniden yükselişinin başlangıcı oldu. Bir ulusalcı tepki ile oluşan bu kurum içinde ulusalcı eğilimler hep güçlü kaldı. Devlet hizmeti için

seçkinlerin yetiştirilmesini amaçlayan bu kurum Von Humbolt'un saygınlığına dayanıyordu. Humbolt üniversitesinde bilim adamlarından çok hümanist filozoflar vardı. Bu üniversite bilim adamlarını biraraya getiren kurumsal çerçeve oluşturuyordu. Dayandığı temel ilke araştırma ve eğitimin birliğiydi.

Bu modele göre yeniden oluşan Alman üniversitelerinin sayısı artınca, üniversitelerarası yarışma, bu tek fakülteli üniversitenin yapısında uzmanlaşma ve farklılaşma meydana getirdi. Uzmanlaşmış kürsüler ve bunların bir artık aşılmıştı. I. Dünya Savaşı sonrasında Burch ard, Nietzche ve Weber tarafından eleştiriliyordu. Aşılma, bir yandan bilimsel ve teknolojik gelişme ile temel ve uygulamalı araştırma ayrımının anlamını kaybetmesinden, diğer yandan tanrılaştırılmış ordinaryüs profesörler altında oluşan hiyerarşik kürsü örgütlenmesinin ortaya çıkardığı güç yapısından kaynaklanıyordu. Gerçekte, bu kürsü, onları tepeden atayan siyasetçilere geçmişti. Hitler rejimi ve II. Dünya Savaşı olmasa da bu model saydığımız nedenlerle çökecekti. kompleksi örgütleyen, bilgi üreten mal ve hizmetleri üretip dağıtan tek bir bütün olmaya gidiyor. Bilim adamları, teknisyenler ve yöneticiler bunlar arasında kolayca yer değiştiriyor ve birkaçında birden çalışıyorlar. Bilim adamı araştırma fonları peşinde koşan bir girişimciye dönüşüyor. Geçmişin üniversitesinin iki ilkesi, araştırma ve eğitimin bütünlüğü ve öğrenmenin ve imtihan edilmenin ayrılığı ortadan kalkıyor. Araştırma ön plana geçiyor. Eğitimi yapmıyor. Lisans eğitimi, yüksek lisans öğrencilerince verilir hale ge-

MODELE DOĞRU

araya gelmesiyle oluşan fakülteler doğdu. Üniversite içi işbölümünün ve uzmanlaşmanın gelişmesi araştırma faaliyetlerinin güçlenmesi, üniversitede niteliksel bir değişme yarattı. Weber'in analizlerinde, üniversite kapitalizmin yarattığı fabrikaya benziyordu. Üniversite dışı tek başına bilim adamı, küçük üretici gibi yok oluyordu. Üniversite bilimsel üretimde tekelci bir hale geliyordu. Kürsülerde hiyerarşik araştırma takımları oluşuyordu. Bilim bu ekipçe toplumsal üretim olarak üretiliyordu. Ama ekibin başı profesör bu ürünü kendine maledebiliyordu. Araştırmacının üretimine sahip çıkması güçleşiyordu. Üniversite'de kurulan yeni bilimsel otorite yapısı uygulamalı araştırmayı dışlıyordu. Üniversite temel araştırma alanıydı. Uygulamalı araştırma dışlanıyordu. O da Teknik Yüksek Okullarda örgütlendi. İkili bir yapı oluştu.

Alman üniversite yapısı özellikle Avrupa'da yayıldı. II.Dünya Savaşı sonrasına kadar dünyada tek hakim model olarak kaldı. Bu model dünyada örnek model olarak kabul edildiğinde, Ama modelin tam olarak çöküşü için 1968 öğrenci hareketleri gerekti.

II. Dünya Savaşı sonrasında Alman modelinin yerini Avrupa da içinde olmak üzere tüm dünyada Amerikan modeli almaya başladı. Bu yazıyı yazarken çalışmasından çok yararlandığım Harry Redner bu gelişmeyi üniversiteden Multiversite'ye geçiş olarak görüyor. Bu, hem bilimsel otorite yapısının, hem de üniversite toplum ilişkilerinin yeniden yapılanmasıyla ilişkili bir oluşum. Multiversity Alman üniversitesi ile Amerikan "Land Grant College"lerin bir karışımı olarak görülebilir. Multiversite üniversitenin sınırları dışına çıkıyor. Çok çeşitli araştırma ve eğitim kurumunun oluşturduğu bir bütün. Okullar, Enstitüler, Araştırma kurumları, vb. lerin bir federasyonu. Tüm Teknik, Tıp, Hukuk, Sanat, Bilim alanlarını kapsıyor. Devletin, sanayinin araştırma ve eğitim gereksinmelerini kapsıyor. Devlet-toplum-üniversite arasındaki yaratıcı gerilimler ortadan kalkıyor. Devletle, multiversite; endüstriyel liyor. Öğrenme ve imtihan tek bir sürece indirgeniyor.

Multiversite ile üniversite yok olurken pratikte yok olan üniversiteye ilişkin değerler, ideolojik düzeyde korunmaya çalışılıyordu. Çünkü genç kadroların bu sisteme çekilmesi ancak böyle olanaklı oluyordu.

Dünyada olan gelişme eğilimi bu. Bu eğilimin sağlıklı olup olmadığını burada tartışmayacağım. Ayrıca Türkiye'de yaşanan yüksek öğretim bunalımının nedenlerinden ne kadarının Türkiye'ye özgü olduğu, ne kadarının bu genel gelişme eğiliminden kaynaklandığını bu kısa yazı içinde irdelemeyeceğim. Okuyucu, bazı bağlantıları kurabilecektir. Bu yazıyı sonuçlandırırken esas üzerinde duracağım, merkez ülkelerde böyle gelişmeler olurken bir çevre ülkesinin bu tür gelişmeler karşısında ne tür bir bilimsel gelişme stratejisi izlemesi gerektiğini tartışmanın önemidir. Bu tür konular tartışılmadan bu konular üzerinde bir bilinçlenme oluşmadan Y.Ö.K. için geliştirilecek seçenekler yeterli olmayacaktır.

odtü kafeteryası

Bugün Kuyruk Uzun, Hadi Yemeğe Gidelim!

AYKUT İLHAN

"Bugün kuyruk uzun, hadi yemeğe gidelim'!

ODTÜ'de yaşamayanlara bu cümle çok anlamsız gelmiş olmalı, ama yaşayanlar bilirler, kuyruk uzunsa o gün zengin! kafeterya menüsünde sürpriz var demektir. Sürpriz de, genellikle hiçbir yemeği yalnız bırakmayan havuç ve bezelye ile süslenmiş tavuktur. Eğer saat 12.30 değilse kafeteryanın dışına taşmış uzun kuyrukta beklemeden yiyebilirsiniz. Ama bir de geç kalırsanız, tavuk yerine yedekte bulundurulan makarnayı yemek zorunda kalabilirsiniz.

1972-1973 yıllarında 3500 kişinin yemek yiyebildiği kafeteryada, 1974 yılından beri yığılmalar başladı. 1981'de YÖK kurulduktan sonra uygulanan yüksek öğrenim politikası, sorunu daha büyük boyutlara ulaştırdı.

1984 yılında kontenjanların yoğun bir biçimde artırılması sonucu maksimum 4000 kişilik kapasitesi bulunan kafeteryada bugün 18.000 öğrenci yemek yemeğe çalışıyor. Öğle saatlerinde yemekhane önünde oluşan uzun kuyruklar, derse geç kalma, hatta bazı günler yemek yememe durumlarını da beraberinde getiriyor. Yemeklerin kalitesindeki düşüş öğrencilerin sağlığını tehdit ederken, fiyatlardaki artış da ekonomik yönden zorlanmalarına neden oluyor. Özellikle yurtlarda kalan öğrencilerde sık sık çeşitli mide rahatsızlıklarının görülmesi rastlantı olmasa gerek. Öğrencilerin sağlığını tehdit eden diğer bir unsur da tepsi, tabak, bardak, çatal ve kaşıkların yeterince temiz yıkanmaması. Uygulanan ilkel yıkama yöntemleri bırakılarak kafeterya mutfağının bu anlamda modernleştirilmesi artık bir zorunluluk haline gelmiştir.

Yemeklerin kalitesiz olmasının nedenlerinden biri bizce kafeteryada çalışan nitelikli işgücünün işçi statüsünden çıkarılıp memur statüsüne dahil edilmesidir. Bu uygulama ile birçok çalışan işi bırakmış, meydana gelen boşluk inşaat işçileri ile doldurulmaya çalışılmıştır. Bu durum doğal olarak yemeklerin kalitesine yansımakta. 20 yıllık bir çalışanın bile 80.000 liradan daha az para alması, kuşkusuz o kişiden yeterli verim alınamamasını da beraberinde getirir. Bu yanlış uygulamadan vazgeçilmesi ve kafeteryada kalifiye elamanların çalıştırılması sorunun çözümünü kolaylaştıracak tır.

Diğer üniversitelerde 150-250 TL. olan yemek fiyatları her nedense üniversitemizde geçen yıldan beri 350 TL. dır. Bu yüzden öğrenciler maddi olarakda zorlanmaktalar.

Yurtta kalan bir öğrenci ayda en az 30-35 bin lirasını yemek ihtiyaçlarını karşılamak için kullanmaktadır. Yetkililer yüksek fiyatın nedenini maddi olanaksızlıklara, üniversitenin şehir dışında olması nedeniyle öğrencilerin büyük bir kısmının kafeteryada yemek yemesine bağlamaktalar. Ancak burda anlaşılamayan bir nokta var. Bütün üniversiteler aynı miktarda beslenme yardımı alıyorlarsa neden ODTÜ öğrencileri 350 TL. ye kalitesiz yemek yiyorlar. Halbuki ODTÜ'den çok daha fazla öğrencisi olan örneğin İstanbul üniversitesinde geçtiğimiz şubat ayında fiyatlar 250. TL'ye çıkarıldığı için öğrenciler tepkilerini dile getiren gösteriler yaptılar. Ayrıca, örneğin Hacettepe üniversitesi Beytepe kampüsünde öğrencilerin üniversite dışındaki yerlerde yemek ihtiyaçlarını giderme olanakları olmadığı halde yemek fiyatları hâlâ 200 TL. dir. O halde ileri sürülen gerekçeler sorunun tek nedeni değildir.

19-22 yaşları arasında 67 kilo bir erkeğin günlük kalori ihtiyacı 3000, aynı yaşlar arasındaki 58 kiloluk bir bayanın günlük kalori ihtiyacı 2100 dür. Kafeteryadaki yemeklerin toplam kalori değerleri çoğu zaman bu rakamların altında olmaktadır. Zaman zaman bu rakamların üstüne çıkıldığı, asılan günlük kalori listelerinde görülmektedir. Ama önümüzdeki gittikçe küçülen porsiyonlara ve yemeklerin tadına bakınca yediğimiz yemeklerin besleyici değerinin yeterli olduğuna inanmak zorlaşmaktadır. Bu durum yetersiz beslenmeden kaynaklanan çeşitli hastalıklara neden

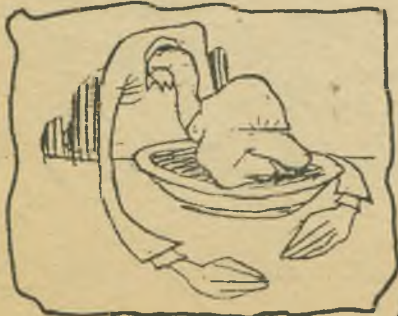
olmakta ve öğrencilerin çalışma verimliliğini düşürmektedir. Bu konunun üzerinde ciddiyetle durularak, yemeklerin kalite kontrolü düzenli olarak yapılmalı ve kalori miktarının bir kişinin günlük ihtiyacına göre belirlenmesine önem verilmelidir.

Sanırız çok para harcamadan bir takım düzenlemeler yapılarak yemeklerin kalitesi arttırılabilir ve kafeteryada yığılmalar bir ölçüde önlenebilir. Örneğin Bestburger ve Chickenburger belirli gelir seviyesindeki öğrencilerin gidebildiği yerler olmaktan çıkarılabilir, buralar üniversiteye devredilerek daha ucuz hizmet sağlanabilir.

(Kaldı ki buralar da da yiyeceklerin kalitesi ve fiyatları ters orantılıolarak gelişmektedir.)

Bundan başka bölüm ve yurt kantinleri geliştirilip daha fazla çeşit bulundurulabilir. Bölüm kantinlerinde 150 Liraya yediğimiz, içinde büyük bir marifetle kağıttan ince kesilmiş kaşarlı tostların yanı sıra, hazırlık E Blok kantininde olduğu gibi başka pratik yiyecekler öğrencilerin hizmetine sunulmalıdır. Bundan başka öğrencilerin pastane, kantinler ve diğer hizmetlerde part-time çalışmaları olanaklı kılınarak hem onlara küçük bir gelir kaynağı sunulabilir hem de üniversiteye ekonomik olarak katkıları sağlanabilir.

Sorunlara ciddiyetle yaklaşılarak bu yazıda önerilen ve bizim aklımıza gelmeyen daha başka çözümler bulunarak uygulanma yolları araştırılmalı, konuya daha duyarlı yaklaşılmalıdır. İnanıyoruz ki yönetim-öğrenci-personel işbirliği sağlıklı çözümler üretilmesinde en büyük etken olacaktır.

AKLA GELMİYOR DEĞİL HANİ!.

Sık sık aklıma gelir düşünürüm. Hazırlıktay-ken, ilk bir buçuk ay boyunca, yurt çıkmamıştı bana. Elmadağ'ın çamurlu sokaklarını, ayakkabılarımdan içeri sular dola dola geçer, Ankara otobüsüne binerdim. İki araç daha değiştirdikten sonra okula ulaşır, akşam yine aynı güzergahtan, Elmadağ'a dönmenin keyfini yaşardım...

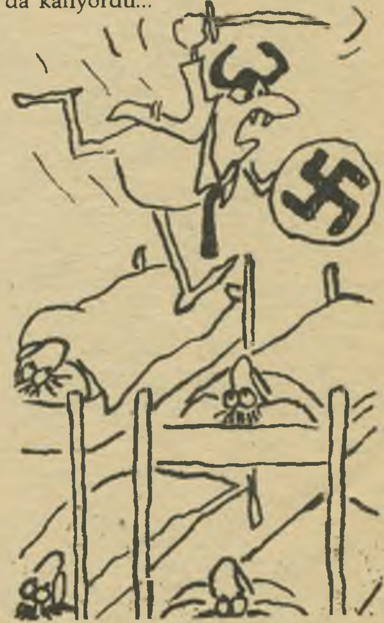
İlk hafta, Mehmet Akif Devlet Yurdu çıkmıştı bana. Fakat kayıt yaptırmadan dönmüştüm. Adamlar, bana, yaramazlık yapan köpeğe efendisinin davrandığı gibi davranmışlardı. Bu olayı, devlet yurtları hakkında duyduğum-okuduğum olumsuz eleştirilerle birleştirince, süratle uzaklaşmıştım oradan. Elmadağ işkencesi, daha cazip gelmişti..

ODTÜ yurdu çıktığında, sevinçle kayıt yaptırdım. İlk yıl yurt, çok iyiydi. Bize ziyaretçi geldiğinde veya biz ziyaretçi gittiğimizde, cinsiyet ayrımı gibi ilkel bir uygulamaya yer verilmeksizin anons yapılıyordu. Devlet yurtlarında yoktu bu. Biz, gece onikiye kadar dışarda her işimizi görebiliyorduk. Genel yurtlarda, bu da yoktu. En önemlisi, bizim odalarımızda, çok güzel çalışma dolaplarımız vardı. Onlarda ise ranzalardan başka bir şey yoktu, ve daha neler neler...

Akla da gelmiyor değil hani! Böyle mükemmel olmasa da çok iyi bir durum, gençlere baskı ve olanaksızlıklar güdülen bir durumda üst tarafın gözünden nasıl olmuşta kaçmıştı! Eh, akla gelen, çabuk başa gelir. O da başımıza gelmekte gecikmedi. "Sevgili büyüklerimiz" bu durumun farkına varmış olmalılar ki, bizler için önemli "yenilikler" yapmaya giriştiler. İşte, yeni (!) ve çelişkili bir yurtlar yönetmeliği yapılarak başlandı. Öğrencilerin tepkisini almakta da gecikmedi. Sonuçta, bir çok arkadaşımızın yurttan atılması gibi tatsız olaylarla ve sözüm ona yönetmelik yumuşatılarak kapandı...

Bu yıl, akla gelmeyen bir olay oldu. Çalışma dolaplarımız değiştirildi. Biz, yenilenecek diye çok sevinmiştik. Fakat, sevincimiz kursağımızda tkaldı. Yeni dolaplarda, eskisi gibi herkese bir çalışma dolabı yoktu. Üçer kişi yanyana olmak üzere karşılıklı iki masa ve havada kalmış, son derece kullanılışsız kitap "kúzuları". Üç kişiden biri kolunu kıpırdatsa tüm dikkat kayboluveriyor. İlkokuldayken, yokluklar içinde, bir sırayı üç, bazan dört kişi paylaşırdık. Kendimi öyle hissetmiştim. Akla geleceği gibi, bu sinir bozucu olayda, öğrencilerin tepkisine maruz kaldı.

Tepkiler üzerine, yurtlar müdiresi, sayın Rafiye Karakan ve yardımcısı, marangoz atelyeleri şefiyle birlikte, öğrencilerle görüştüler. Öğrenciler, gayet medeni ve efendi bir üslupla, dolapların kullanılışsızlığını ve eski dolaplarımızın, daha çok tercih edilebilir olduğunu anlatmaya çalıştılar. Atelyeler şefinin tepkisi, çok sert oldu. Çok ters bir ifadeyle, "hata bunları size verende" gibi o mevkide birine yakışmayacak kaba ifadelerle, adeta öğrencileri "azarladı". Öyle ki, sayın Karakan, sık sık araya girip şefin sözlerine daha yumuşak bir görünüm vermeye çalışıyor,.daha doğrusu zorunda kalıyordu...

Okulun bile dışından sayılabilecek bir insanın, öğrencileri, herkesin ortasında ortaokul öğrencileri gibi azarlayabilmesi ve sanki "biz bu dolapları mahsus böyle yaptık" gibi konuşması, normal ve hoş bir görüntü müdür? Acaba o insan bir gösteri mi yapmıştı? Akla da gelmiyor değil hani!

ODTÜ yurtları, tüm ODTÜ öğrencilerine yetecek bir şekilde planlanmış, ancak gelişmedeki aksaklıklar yüzünden, bu gerçekleşememiştir. Fakat günümüz olanaklarıyla ilk amaca ulaşılabilir. Hem de hiç kimsenin gönlünü kırmadan ve öğrencilerin, mümkün katkılarıyla onlarla elele rahatlıkla yapılabilir.

Biraz anlayış, ve tutarlı bir yaklaşım çok şeyin aşılmasını sağlayacaktır.

Evet, sayın büyüklerimiz.!

KÜLTÜR İNSAN İLİŞKİSİ VE ODTÜ'DE YAŞANANLAR

GÜLAY ZENGİN

Günlük yaşantımızda sıkça kullandığımız sözcüklerden sadece ikisidir kültür ve sanat. Kuşkusuz her iki kavram da kafamızda belli çağrışımlar yapmakta. Ancak bütünsel bir kavrayış için tanımlamalardan yola çıkarak konuyu açmak gerekiyor.

Sanat en kısa ve genel tanımıyla "insanla nesnel gerçeklik arasındaki estetik ilişkidir." İnsanın doğayı ve toplumu algılayışı ve bunlarla etkileşimin soyutlama yeteneğiyle, yani insansal yaratıyla yansımasıdır.

Kültürü de çoğu yerde sanatla içiçe geçmiş görüyoruz. Bunun en önemli nedeni, insani doğaya ulaşmanın yolunun insani yaratıdan geçmesi. "İnsani doğa yani kültür, bir toplumun duyuş ve düşünüş birliğini sağlayan bütün değerlerin tümüdür." Konuşma dilinde ise anlamı bilgiyle çoğu zaman özdeştir.

"... Toplumsal ilerleme güçlerinden biri de öğrenmeye en açık, yapı olarak dinamik ve daha iyi bir toplum kurmak için değişime istekli olan öğrenci gençliktir. Bu yüzden de kültür-sanat etkinliklerine katılmak yetkin bireyler olmak her dönem bizlerin eksikliğini hissettiğimiz çalışmalardır..."

İnsanoğlu, belli bir amaca yönelik olarak yaptığı maddi ve manevi eylemi sonucu, ilkel doğadan sıyrılarak oluşturur kültürü. Bu eylemlerin nedeni ise üretim faaliyetleri sonucu ortaya çıkan gereksinimlerdir. İşte tamda bu yüzden kültürün patenti seçkin bir iki insana değil halka aittir.

Çağlar boyu insanlar toplumsal emekleriyle meydana çıkardıkları nesnel dünyanın yasalı ilişkilerini düşüncelerinde yeniden üretmişlerdir. Bilgilenme süreci dediğimiz bu dünyayı algılama anlama olayının yaşamda, toplumsal pratikte uygulanması sonucu kültür ve toplumsal bilinç oluşur. Bunlarda geleceği şekillendirmek, daha iyiye ulaşabilmek için yöntemli bilgi-bilim-yide içine alarak halkın (toplumun) en büyük yardımcıları olurlar.

Toplumsal ilerleme güçlerinden biri de öğrenmeye en açık, yapı olarak dinamik ve daha iyi bir toplum kurmak için değişime istekli olan öğrenci gençliktir. Bu yüzden de kültür-sanat etkinliklerine katılmak, yetkin bireyler olmak her dönem bizlerin eksikliğini hissettiğimiz çalışmalardır. Bizlerin bu eksikliğini üniversite yönetimleri de bildiği için her üniversitede kültür-sanat kol çalışmaları yapılmakta. Fakat her nedense(!) bu kollardan bazıları maddi anlamda desteklenirken (UGT gibi) bazıları da kapatılmakta ya da işlevsizleştirilmektedir. ODTÜ'de çarpıcı iki örnek yaşandı bu konuda. Birisi Kültür İşleri'ne bağlı THBT'den 1985 Gençlik Yılı'nda kalabalık bir topluluğun ayrılması ve bir şehirderneği olan Folktur'da çalışmalarını yürütmeleri şeklinde gelişmiş. Şu an Folktur-Sanat Dergisi'ni çıkaran bu arkadaşlar dergilerinde sorunu şöyle koyuyorlar, "Üniversitede neleri yapamadık ve neleri çözümleme ereğiyle bir şehir derneğine geçtik, hem de bir çok zorluğu göğüsleyerek. Bu sorunların yanıtlarını 80 sonrası üniversitelerde bu tür çalışmalara yapılan baskılarda bulmak olası. ODTÜ-THBT'de önce Araştırma-Eğitim Kolu kaldırıldı, sonra Halk Müziği Kolu'nu ayırıp, THBT barakalarında bağlama çalınması yasaklandı. Topluluğun kitaplığı kapatılmak istendi, bazı günler davul çalmak (özellikle Mayıs aylarında) sorun oldu. Üniversite yönetimi, karşısında salt oyun oynayan yeni öğrenciler görmek istiyordu. Eski öğrencilerle yeniler arasındaki birliktelik, hele erekli bir birliktelik istenmeyen bir durumdu. Kültür işlerine diğer üniversitelerde ünleri (!) epeyce duyulmuş, bu çalışmalara yanlış bakan öğretim görevlileri getiriliyordu. Üniversitelerarası halkoyunları yarışmalarına katılacak veya rektörlüğün istediği yerde oynayacak, salt oynayan kişilerden oluşan halk oyunları ekipleri gerekiyordu, Üniversiteye. Fakat kişiler bu

oyunların kaynağını araştırmaya giriştiklerinde, sakıncalar, kısıtlamalar başlamış oluyordu. Birçok üniversitemizde "Halkbilim" bölümleri açılırken kültür-işleri'ndeki yetkililer, halkbilim değil, "halk bilgisi" savunusunda bulunabiliyorlardı. Kısır bir çalışma ortamıyla "belki bu yıl daha güzel bir şeyler yapabiliriz" umuduyla 84'lere gelindi. O yıl dört yıldır yapılamayan Halk Oyunları Şenliği kısıtlı bir anlatım düzeniyle yapılabilmişti. Sonuç; içinde Karacaoğlanların, Pir Sultanların, Dadaloğullarının geçtiği, anlatımda Hasan Hüseyin'den bir de şiir okundu gerekçesiyle topluluk kapatıldı. Yürütme Kurulu'ndaki yönetici arkadaşlar yurtlarından atıldı. Bu, küçük bir gözdağıydı. "Halk bilim de neymiş, halkın bilimi olup, bilimi olmayan bilimler mi varmış?! diyen rektörümüz bir yıl sonra, Folklor Açık Hava Müzelerinin ODTÜ'de kurulması doğrultusundaki çalışmalarda başı çekiyordu.

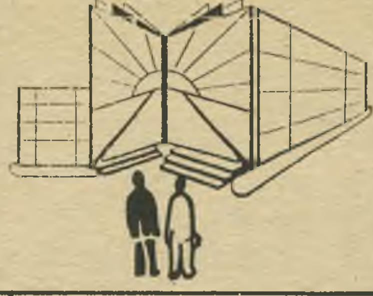
1985 yılı Gençlik Yılı'ydı. Üniversitelerde her topluluğun çalışıyor gösterilmesi gerekliydi. Bir çok ön kısıtlamayla THBT yeniden açıldı, fakat açıldığının ikinci ayında "Halk Oyunları Yarışması'na katılacaksınız" yaptırımıyla karşılaşıldı. Oysa yarışmaların sağlıksızlığı, yarışmalara karşın şenliklerin oluşturulması gerekliliği Kültür İşleri'ne rapor edilmişti, daha önceki yıllarda. Aynı kısır döngüdeki çalışmayla bir yere varılamayacağı inancıyla, yarışmaya katılınmayacağı bildirilip, Folktur'a topluca geçildi. Yaklaşık iki ay sonra ODTÜ'de "Halk Oyunları Topluluğu" olarak bir grup tekrar çalışmalara başladı ve bu çalışmalarını THOT olarak sürdürmektedirler. Bu bir örnekti. Bir diğeri ise, aynı yıllarda üniversitenin tiyatro kolu etkinliklerini yürüten arkadaşların çalışmalarında baskılarla karşılaşmaları ve şehre geçerek Metropol Gençlik Tiyatrosu'nu oluşturmalarıdır. Örneklerin sayısını çoğaltmak olası. SBF'deki Halk Oyunları çalışmalarını engelleyen rektörün sözleri de çok ilginç.

Rektöre göre "Diyarbakır" bizim gerçek oyunumuz değil ve kürt oyunu gerekçesiyle öğrenciler başka yöreler çalışmalılar.

Evet öğrencilere kültür kollarında çalışmaları için her sene başında, tüm bölümlere afişler asılarak, kayıt tarihleri duyurulur. Her nedense (!) çalışmalar belli bir olgunluğa gelince baskılar yapılır. Bunlar yaşadığımız acı olaylar. Bir daha yaşanmamasını istiyoruz.

Neler bekliyoruz üniversiteden ve nasıl bir üniversite istiyoruz? Yanıt, yalnızca ders kitapları, mid-termler, paperlar arasında sıkışmış tanımlardan oluşturulamaz. Üniversiteli sosyal, kültürel, sanatsal etkinlikleriyle hem yaşamı her yönüyle kucaklayabilecek hem de akademik üretkenliğini daha da artıracaktır kuşkusuz. Bu nedenle "Nasıl bir üniversite istiyoruz?" sorusu doğaldır ki, "Nasıl bir kültürel yaşantı istiyoruz?" sorusunu alt başlığı olarak getiriyor karşımıza.

Orhan Hançerlioğu "Felsefe Sözlüğü"
Folktur-Sanat Dergisi Sayı: 5

"NASIL BİR ÜNİVERSİTE İSTİYORUZ?" KURULTAYI

Gençlik, son yıllarda düşünme, sorgulama, yaşamına yön verme etkinliğinden uzaklaştırılıp, edilgen duruma getirilmeye çalışılmıştır. Yaşamın bütününde kendisine sunulanı -ki bu da alternatifsiz bırakıldığı için dayatılanı demek daha doğru olur- almak zorunda bırakılıp, daha iyisini ve gelişkinini "araştırma ve öğrenme"si engellenmiştir. Yaşamın öznesi olmaktan çıkartılıp, nesnesi yapılarak toplumsal yaşamdan soyutlanmak istenmiştir.

Ancak öğrenci gençlik toplumsal yaşama katılım yolu olarak öğrenci derneklerini oluşturmuş ve öncelikle öğrenci olmaktan kaynaklanan sorunlara çözüm arama yolunu seçmiştir. Bugüne değin çözümü için uğraşılan sorunlar, yalnızca dernek üyelerinin değil, tüm öğrencilerin sorunlarıdır. Atılmalar, harçlar, ulaşım, vb. konular için verilen temel mücadeleleler yalnızca birkaç örnek.

İçinde bulunduğumuz sorunlara ve ortama karşı duyarsız kalmak, koşullara teslim olmaktır. Oysa üniversite eğitimi yaşantımızda oldukça belirleyicidir. O halde, üniversiteye yön verme zorunluluğuyla karşıkarşıyayız.

Akademik ve yönetsel birçok olumsuzluk varlığını sürdürürken öğrenci gençliğin önünde önemli bir görev duruyor: Aksak-topal yoluna devam eden "YÖK Sisteminin" yerine sağlıklı gelişmeye ve üretime yönelik yeni bir "alternatif program" oluşturmak.

Önerilerimizi tartışıp geliştirebileceğimiz bir platform oluşturmak, üretken ve yaratıcı bireyler yetiştirmeyi hedefleyen bir eğitim sistemine doğru atacağımız ilk adımlar olacaktır. Kuşkusuz böyle bir platform, varolan eğitim sisteminden rahatsız olan ve buna boyun eğmeyen tüm üniversitelilerin katılımına açık olmalıdır.

Bu aşamada istisnasız her öğrencinin, oluşturulacak programın üretim sürecine katılarak, kendisine "Nasıl bir üniversite istiyorum?" sorusunu sorması ve önerilerini tartışmaya açması gereklidir.

Özgür KAVAK

Dost Kitaplar

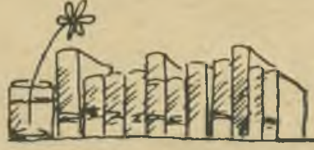
SEVGİ SOYSAL

O, 22 Kasım 1976'da öldüğünde, belleğinde ve vücudunda hâlâ 12 Mart döneminin izlerini" taşıyordu. Bu izleri 12 Mart sonrasında yazdığı roman, öykü ve köşe yazılarında görmek zor değil; hemen hemen birebir örtüşmüş durumda.

Tüm yazın yaşamı süresince, kendisini geliştiren ve yenileyen bir çizgide yürümüş. O'nun 1974'te söylediği "İlerlemek için dönemeçlerden geçilecekse, niçin geçilmesin? Elbet ben de dönemeçlerden, dar sıkışık yollardan geçtim." sözleri, Soysal'ın da kendi yazın çizgisinin bilincinde olduğunun göstergesi.

Gerçekten de bireyci-basitçi, varoluşcu bir noktadan başlayıp, toplumcu-gerçekçi, bilimsel bir çizgiye ulaşıyor, kendini ve deneyimleri en güzel biçimde yorumlayıp anlatıyordu. Belki de bu yüzden, yapıtlarında küçük burjuva aydınlar geniş yer tutan bir tipleme.

12 Mart döneminin tüm acılarını (cezaevi, işkence ve sürgün) bizzat yaşayıp, bu acı sınavdan başarıyla geçmiştir. 15 yıllık yazarlık yaşamı boyunca yaşama, geleceğe ve demokrasiye candan sahip çıkışının anısı önünde saygıyla eğiliyoruz. En olgun eserlerini vereceği dönemde yitirdiğimiz Sevgi Soysal'ı tüm ODTÜ'lüler adına KATILIM olarak anıyoruz.

YAPITLARI

(Kronolojik olarak)

TUTKULU PERÇEM

Sevgi Nutku imzasıyla yayımlanan kitabın ilk basımı 1960 yılında yapılmış. İçinde öykü olarak nitelendirilmesi çok güç 13 öykü var. Kişinin bireysel tutkularının, özlemlerinin işlendiği, varoluşçu ve içerikten çok biçime önem verilen kısa anlatımlar bunlar. Bunalım, anlamsızlık boş vermişlik gibi temaların ağır bastığı, öykü ile şiiri yakalama çabasının sezildiği sözcüklere pekçok işlevin yüklendiği bir anlatım egemen. Bir çoğumuza 23-24 yıl sonra yazılan "Gece Dersleri"ni çağrıştıracak bu eser.

TANTE ROSA

1968'de yayımladığı bu kitapta Sevgi Sabuncu imzası var.Tümüyle "Kadınlık Sorunu"nu ele alan bu kitapta 14 öykü yeralıyor. Almanya'da bir katolik çevresinde Rosa adında bir kadının, sorunlarına bireyselliği içinde çözüm arayışının anlatımı ile doludur yapıt. Türkiye insanını bulamazsınız.

YÜRÜMEK

Soysal'ın 1970'te yayımladığı ilk romanıdır. 1971'de "müstehcenlik" suçlamasıyla toplatıldı. Tam bu arada, cezaevinde bulunan Mümtaz Soysal'la evlendi. Kendi "hukuk anlayışı" içinde tutarlılığını (!) hiç yitirmeyen 12 Mart, Sevgi Soysal'ı hemen tutukladı. Yürümek ve Sevgi Soysal 1973 affından sonra serbest bırakıldılar.

Ela ile Mehmet baş kişileridir romanın. Yine bir "kadın sorunu" sinmiştir romana. Ama bir farkla... Ela kişiliğinde; yalnız , umutsuz, boşvermiş ve "perçemlerinin tutkularını mazgal deliklerine atan" bir kadın yoktur; ne de Tante Rosa gibi, ne yapacağını bilmez bir kadın değildir o. "Düşünen, değişmeye ve değiştirmeye çalışan" bir ka dındır. Sevgi Soysal'ın iç hesap laşma dönemi, Ela'ya yansımıştır bir bakıma.

YENİŞEHİR'DE BİR ÖĞLE VAKTİ

1973'te yayımladığı ikinci romanıdır; ve O'na Orhan Kemal Roman Armağanı'nı 1974'te kazandırmıştır. Ortaya konulan sorun ilk kez tam anlamıyla toplumsal boyutta ele alınmıştır. Romanda öne çıkan kişi Ali; bir işçi çocuğu ve aynı zamanda bir üniversite öğrencisidir. Aynı zamanda siyasal harekette bir "partili" olarak yerini almıştır. Sevgi Soysal, küçük burjuva aydınlara, işçi sınıfı aydınları ile sağlıklı ilişkiler kurmayı bir

çıkış yolu olarak gösteriyor.

ŞAFAK

Tam bir 12 Mart romanıdır. 1975 yılında yayımlanmıştır. Sürgünü, sorguyu, işkenceyi ve cezaevi'ni anlatır roman. En insanlık dışı olaylar, en insanca bir yaklaşımla anlatılır. Bireysellik tümüyle aşılmıştır artık. İki önemli mesaj hemen kendini öne çıkartır. Bu mesajların ne denli yetkinlikle iletildiği bir yana; bilinçle, içtenlikle ve büyük bir yerindelikle yapıldığı hemen göze çarpacaktır.

BARIŞ ADLI BİR ÇOCUK

Ağustos 1976'da yapılan ilk basım ondört öyküyü içeriyor. Birçoğu cezaevi gerçeğini anlatan kitapta çarpıcı gözlemler kendini duyumsatıyor. Bu gözlemlerin en yoğun yakaladığı olgu, yabancılaşma. Kitapta tek bir öykü , kendisini bir süre sonra yaşamdan kopartacak olan kanserden sözeder: "Bir ağaç". Bu aslında bir "umut öyküsü" dür. "Şimdi sadece yarından sözetmeli. Kuru dallarından, kurumaya yüz tutmuş, özsuyunu tüketmiş uzantılarından budanmış bir ağaç gibi yenilenmeğe bakmalı.."

YILDIRIM BÖLGE KADINLAR KOĞUŞU

İlk baskısı yazarın ölümünden biraz önce yapılan cezaevi anılarıdır. 12 Mart dönemine tanıklık eden baskıyı, cezaevi zulmünü gözler önüne seren ve her şeye korunması gereken umudu, yaşam sevincini yücelten bu yapıt mutlaka okunmalı.

BAKMAK

Sevgi Soysal'ın 24.3.1976'dan 30.7.1976 tarihine dek "Politika" gazetesinde yayımlanan makaleleri yazarın ölümünden sonra biraraya getirilip bu kitapta toplanmış.

HOŞGELDİN ÖLÜM

Sevgi Soysal'ın bitiremeden yaşama veda ettiği bu romanın başlangıcı, Tutkulu Perçem'le birlikte ilk olarak 1980'de yayınlandı.

O GÜN GELDİĞİNDE

O büyük gün geldiğinde
ben kimbilir kaç yıldan beri
ebedi yatağımda
toprağın derinliklerinde
sonsuz bir uykuda olacağım
Fakat alınca ne zamandır
beklediğim haberi
uyarıp sesimi kimse duymadan
o büyük zaferin coşkusuyla
kara toprağın altından
ben de haykıracağım
Unutup geçmişse kadın acı günü
kimbilir belki de bir kış günü
üzerimi yorgan gibi kaplayan
bembeyaz karın soğuğundan
ya da sonbahar mevsiminde
kemiklerime işleyen
yağmurdan duyacağım
Milyonları sarsan
O dayanılmaz sevinci
Mevsim sonbahar
sıcak bir yaz olsa da
gece gündüz farketmez
ben her zaman hazırım
Adımın yazıldığı taş yıkılsa da
kalmamış olsa da şu dünyada mezarım
hatırlayıp bir canlı
gelmese de başucuma
o müjdeyi ben doğadan alacağım.
Nasırlı ellerde yaratılan
O GÖRKEMLİ BAYRAMA
HİÇ KİMSE FARKETMEDEN
BEN DE KATILACAĞIM

Mustafa ÖZENÇ 8 EKİM 1980

ODTÜ TARİHİ

KURULUŞU, GELİŞİMİ, ÖĞRENCİ HAREKETİ

-2-

ÖZGÜR KAPLAN

3. sayımızda yayımlamaya başladığımız ODTÜ Tarihi yazı dizimiz okurlarımız arasında büyük bir ilgiyle karşılandı. Geçmişi yok-etme ve karalama çabalarının yoğun olduğu bir dönemde, böylesi bir ilgi gençliğin tarihine sahip çıkmasının haklı bir göstergesidir.

1. Bölüm'ün ana konusunu oluşturan ODTÜ'nün kuruluş amaçları ve bu amaçlara ters düşen gelişmelere bir ölçüde değinmiş Öğrenci Birliği (ÖB), Sosyalist Fikir Kulübü (SFK) ve Sosyal Demokrasi Derneği (SDD) gibi öğrenci örgütlerinden kısaca söz etmiştik. Yazıdizimizin bu bölümünde 1969'ların ikinci yarısından özellikle de 1968-69 yılları ve 12 Mart 1971'e kadar olan gelişmelerden sözetmek istiyoruz.

27 Mayıs 1960 müdahalesinden sonra ülkemiz toplumsal mücadelede hızlı bir gelişmeye tanık olmuştu. 27 Mayıs'ın hemen ardında 13 Şubat 1961'de kurulan Tükiye İşçi Partisi'nin 10 Ekim 1965 seçimlerinde 15 milletvekili çıkartması Türkiye'de sosyalist solun o güne kadarki en somut başarısı idi. Deyim yerindeyse, artık sosyalizm yalnızca kapalı kapılar ardında konuşulabilen bir konu olmaktan çıkmış ve geniş kitlelere malolmaya başlamıştı. Bir yazara göre, Türk solu 1960-70 arasında *"En parlak, en idealist ve en heyecanlı dönemini yaşamıştı."*

Bugün de hala Türkiye solunun tartışma gündeminde olan gençliğin sosyalist mücadeledeki yeri, görevleri ve bu görevin sınırları konusu TİP'in I. Kongresi'nde Parti'nin Gençlik Kolu'nun konumu çerçevesinde gündeme geliyor, bazı konuşmacılar gençliğin yerinin önemli olduğunu ancak Parti'den bağımsız olarak değil, esas olarak Parti'ye bağlı örgüt içinde olmasını doğru buluyor, bazıları ise toplumcu partilerin yüklerinin gençliğe yüklenmesi gerektiğini ileri sürüyorlardı.

Aslında başlıbaşına başka bir yazının konusu olan yukardaki cümlelerden şuraya gelmek istiyoruz. Özellikle 1960'ların ikinci yarısında hızlanan gençlik hareketi kökeni tamamen öğrenci-gençlik olan siyasi örgütlenmelere kadar gitmişti. Bunun Türkiye Sosyalist Hareketi içindeki yerini, önemini, başarısını ya da başarısızlığını değerlendirmek bu yazının amacını aşıyor. Burda yapılmaya çalışılan Türkiye'deki gelişmelere kısaca değinip, ODTÜ özelindeki yansımalarını vurgulamaktır.

Ankara ya da İstanbul Üniversitesi'nden çok daha genç bir üniversite olan ODTÜ başlangıçtaki konumuna rağmen öğrencisi ve öğretim üyesiyle toplumsal mücadelede yerini almakta gecikmemişti. Egemen güçler ve gerici basının büyük gayretleriyle insanların hafızalarına yerleştirilmeye çalışılan, sadece "boykot yapan, işgal eden bir takım maceraperestler" imajının tam aksine 1960'lar ODTÜ'lüsü sağlıklı bir örgütlenme ile kültürel gelişimin, toplumcu mücadelenin ve bilimin birbirleri ile çatışan süreçler olmadığını gözler önüne seriyordu. (Öğrenimin boykotlarla sekteye uğrayacağı elbette bir gerçek ama bunun sorumlusunun öğrenciler olmadığı da bir başka gerçek.) Bu cümlenin doğruluğunun kanıtı olarak yalnızca 1966 yılında ODTÜ'de yapılan kültürel etkinlikleri özetlemek istiyoruz.

SFK: Varto Depremi ile ilgili bir sergi, Ödemiş, Beydağ, Fethiye ve Amasya-Suluova bölgelerinde araştırmalar, Aziz Nesin'le söyleşi, Türk Halk Ozanları Gecesi, Halk Türküleri Gecesi, az gelişmiş ülkelerin sosyo-ekonomik sorunlarını inceleyen bilimsel konferanslar gerçekleştirildi. Ayrıca kulüp üyelerinin yararlanacağı geniş bir kitaplık kurdu ve Amerika'yı Protesto Mitingi'ne ODTÜ öğrencilerinin katılımı organize etti.

SDD: Turan Güneş, Sadun Aren, Münci Kapani'nin katıldıkları bir açıkoturum ve çeşitli konularda eğitim ttoplantıları düzenledi. Ayrıca TÖDMF tarafından düzenlenen "Köy Enstitüleri" toplantısına katılınmış ve enstitünün yeniden açılması için çaba gösterilmiştir.

ODTÜ Öğrenci Birliği'nin çalışmalarına gelince; Akademik Konsey'in ODTÜ'de okuyan öğrencilerin yeniden ODTÜ Giriş Sınavı'na katılma hakkını kaldıran kararı, ÖB'nin Danıştay'a başvurması sonucu iptal edildi. Varto Depremi ile ilgili olarak çekilen fotoğraf ve slaytlar polisin tüm engellemelerine karşın sergi ve gösteri olarak ODTÜ'de ve Ankara'da izleyicilere sunuldu. Sonrasında bu slaytların tüm Anadolu'da gösterilmesi sağlandı. Yine aynı yıl öğrencilerin kullanması için bir fotoğraf stüdyosu kuruldu ve ODTÜ'deki amatör fotoğrafçıların hizmetine açıldı. 19 Mart'ta Yaşar Kemal'in, "Sanatçı ve Yöresi" konferansını Mayıs'ta "Kıbrıs ve Çıkar Yol" konulu açık oturum izledi. Atatürk'ü Anma Günü'nde ünlü yazar ve politikacılar ÖB örgütlülüğünde "Atatürk ve Dış Politikası", "Atatürk ve Üçüncü Dünya" konularında konferanslar verdiler. Kamuoyundaki tartışmalara ışık tutmak amacıyla "Son Gelişmeler Karşısındaki Terör Kanunu ve Anayasamız" adlı açık oturumda ünlü hukukçuların görüşlerini yan sıtmaları sağlandı. "Anti-Emperyalist Savaş Nasıl Olmalıdır?" konulu seri konferanslarda 3 toplumcu yazar dinletildi. 17 Nisan'da Köy Enstitüleri'nin kuruluş yıldönümü dolayısıyla Fen ve Edebiyat Fakültesi ile birlikte bir tören düzenlendi ve fotoğraf sergisi açıldı. Yabancı öğrenciler için "International Day", Pakis-

tanıtılar için "Pakistan Day" ve İranlı öğrenciler için "Nevroz Bayramı" düzenlendi. Ankara'daki ilerici ve devrimci kuruluşlarla beraber 19-27 Mayıs tarihleri arasında Türk Devrim Haftası" düzenlendi. 19 Mayıs'ta Ö.B. ve Elektrik Mühendisliği Ö.D'nin birlikte hazırladığı Bafa Gölü Gezisi'ne 40 kişilik bir grup katıldı. Gezide Bafa Gölü köylülerinin göl ağasına karşı direnişleri desteklendi ve onlara Anayasal Haklar'ından söz edildi. Ağustos ayı başında 50 öğrenci "Sosyo - Ekonomik Bilimsel Anadolu Araştırması"na katıldı.

(Yukarıda SFK ve ÖB'nin çalışmalarından ayrı ayrı söz ettik. Ancak hatırlanmalı ki, ÖB'ni SFK'lı öğrenciler yönetmişti.)

Tüm bu saydıklarımız sadece 1 yıl içinde (1966) ODTÜ öğrencilerinin, üniversitenin olanaklarından da yararlanarak gerçekleştirdikleri etkinlikler. Bütün bu çalışmalar elbetteki öğrenciler ellerinde sihirli değnek bulundurdukları için gerçekleşmiyordu. Herşeyden önce öğrencilerin örgütlü olması ve bu örgütlülüklerini toplumsal mücadelenin tüm alanlarında yaşama geçirmeleri aynı zamanda öğretim üyeleriyle sıkı ilişkilerin bulunması hareketin gelişiminde en önemil etkenlerdendi. Diğer yandan yönetimin görece hoşgörülü olması zaman zaman siyasi iktidarla bağdaşık olan Mütevelli Heyeti'nin gerici rektörler atamasına rağmen açılımlarda bir ikinci etken olarak önem kazanmakta.

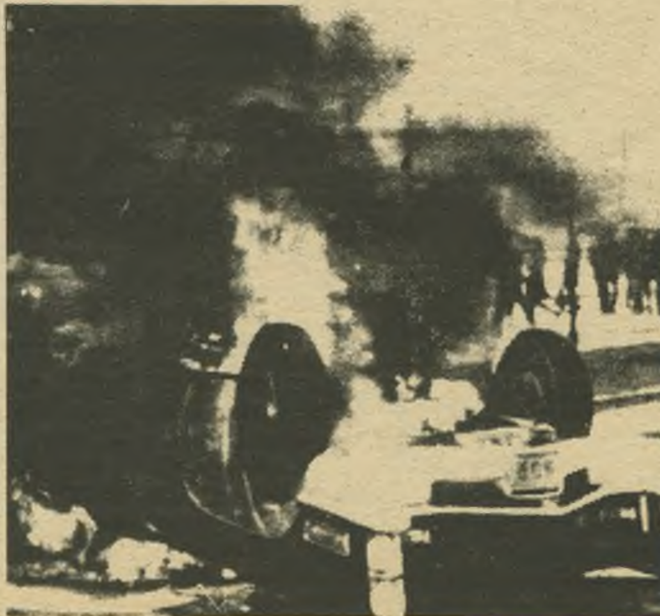
KOMER'İN ARABASININ YAKILMASI

İstanbul'da 6. Filo Gösterileri ve Amerikalı askerlerin denize atılmalarından sonra Amerikan Emperyalizmine karşı en çok ses getiren tepki ODTÜ'de Büyükelçi Robert Komer'in arabasının yakılması olmuştu. Bu sırada rektör olan Kemal Kurdaş ile birlikte *"Öğle yemeği yemek ve nezaket ziyaretinde bulunmak"* üzere 6 Ocak 1969'da ODTÜ'ye gelen Komer'in Rektörlük Binası önündeki arabası Amerikan Emperyalizmini kınayan sloganlar atılarak yakılıyor ve yangını söndürmeye çalışan itfaiye ekiplerine engel olunuyordu. Bu olay büyük tepkiler almış, özellikle de gerici basının dilinden günlerce düşmemişti. Olayı ODTÜ Akademik Konseyi benimsememiş, yayımlanan bildiride *"Bu tür hareketler ODTÜ'ye mal edilemez"* denmişti. Öte yandan, Rektörlükçe Üniversiteye girmesine izin verilen polis, 11 öğrenciyi gözaltına almıştı. Bunun üzerine SFK bir bildiri yayımlayarak gözaltıları kına mış ve 3000 öğrencinin imzasını taşıyan bir dilekçeyi Savcılığa vererek olaydan sadece 11 arkadaşlarının değil protesto eylemine katılan herkesin sorumlu olduğunu bildirmişti. Gözaltına alınanlar serbest bırakılmış ancak 7 öğrenci hakkında gıyabi tutuklama kararı verilmişti. 10 Ocak 1969'da Rektör Kemal Kurdaş bu 7 öğrenciye şöyle çağrıda bulunmuştu:

"Sevgili öğrencilerim,

Yetkili makamların verdiği bu kararı uygulamakla görevli asayiş kuvvetleri görevlerini yerine getirmek zorunda kalacaklardır... 7 öğrencimizin kendiliklerinden adli makamlara başvurmalarını özellikle rica ederim."

Bu gelişmelerden dolayı Rektörlük, Üniversiteyi 10 Şubat'a kadar kapatma kararı almış ancak karara karşı çıkan SFK'lı öğrenciler Danıştay'a başvurarak yürütmeyi durdurma kararı almışlardı.

1969'un ortalarına gelindiğinde, polisin üniversiteden çıkmaması ve baskıların artması üzerine 1 Nisan'dan itibaren üniversite içinde bir dizi işgaller yapılıyor ve 8 Nisan'da yayımlanan bir bildiride:

"Bizler dün toplanan Genel Forumun aldığı karar üzerine ODTÜ içinde bir Amerikan Üssü olan Rektörlük Binası'na el koyduk. Harekete geçerken şuna kesinlikle inanıyorduk ki, bu, içinde bulunduğumuz ortamda, en devrimci eylemdir. Şunu da biliyorduk ki, bugüne kadar geniş öğrenci kitlesi tarafından yapılan bütün eylemlerin gerisinde kalan Öğrenci Birliği bu eylemi de kösteklemek isteyecektir... ve karşımızdaki vurdumduymaz yöneticileri kulaklarından tutup dışarı atarak onlara gereken dersi hepimizin adına verdik." denerek, bildiriye yönetime el koyan *"Devrimci ODTÜ'lüler"* imzası atılıyordu.

Bu gelişmelere karşı çıkan SDD ise yayımladığı bildiride şöyle diyordu:

"Bugünkü gelişmeler boykotun hangi amaçlara doğru gittiğini kesinlikle ortaya koymuştur. Siyasi ve ideolojik emellerine hizmet amacıyla üniversitede yaratılan bu durum karşısında tüm ODTÜ öğrencileri bunları tehlikeye atabilecek hareketlere izin vermemelidir."

Bu sürtüşmenin bir başka yansımasını da SFK'nın yayımladığı ve SDD'ye atfen söylediklerinde görmekteyiz.

"... kitle ile ilişki kurmayı reddeden romantizmden daha öteye geçemeyen küçük burjuva ideolojisi sahipleri, halk dalkavukluğunu devrimci çaba diye yutturuyorlar.."

Bu arada yaz tatili geçiyor ve üniversite 1969-70 öğretim yılına yine olaylı giriyordu. Çünkü 27 eylül 1969'da ODTÜ öğrencisi Mustafa Taylan Özgür İstanbul Beyazıt'ta katledilmişti. 26 Eylül'de ODTÜ'de T. Özgür için görkemli bir tören yapılıyor, konu basının gündeminden günlerce kalkmıyordu. Gerici basın T.Özgür'ün kendi arkadaşları tarafından vurulduğunu yazacak kadar yüzsüzleşmişti. Öte yandan Özgür'ün polis tarafından vurulduğu ileri sürülüyor. 30.9.1969 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'ndeki Türk Hukuk Kurumu Bildiri'sinde *"Özgür'ün ölümünden polis sorumludur"* deniliyordu.

Bu tartışmalar sürerken Rektör Kemal Kurdaş görev süresi bittiği için görevinden ayrılıyor ve yerine vekil olarak Erdal İnönü'yü bırakıyordu.

27 Ocak 1970'de Mütevelli Heyeti Prof. Mustafa Parlar'ı rektör olarak atamıştı. Öğrenciler bu atamayı 'Defol' diye tempo tutarak protesto etmiş hemen ertesi günü yapılan, Erdal İnönü, Yaşar Gürbüz ve İsmet Ordemir'inde katıldığı forumda bu üç kişiden birinin rektör olarak atanmasını istediklerini mütevelli heyetine bildirmişlerdi. Aynı günlerde yapılan Akademik Konsey toplantısında öğretim üyeleri ve asistanlar 2 Şubat 1970 tarihine kadar Prof. Parlar'ın görevden alınıp sözü edilen 3 kişiden birinin rektör olarak atanmaması durumunda istifa edeceklerini açıklamışlardı. Sonunda İnönü tekrar vekil olarak 15 şubatta atanmış 23 Şubat'ta ise İnönü jandarmayı ODTÜ'den çıkarmıştı. (Üniversitenin gelişmesinde önemli katkıları olan Rektör Kemal Kurdaş jandarmayı okula çağırması sonucu öğrencilerd en yoğun tepkiler almıştı.)

Sürecek

ANKARA'DA FİLM ŞENLİĞİ

CEM DEVECİOĞLU

BİLAR A.Ş., Mülkiyeliler Birliği ve Bilim ve Sanat dergisinin ortaklaşa düzenlediği Ankara 1. Film Şenliği 13-20 Mart günlerinde yapılıyor. Şenlik kapsamında üç de yarışma var: Kısa film, uzun metrajlı film ve "Sinemamız" konulu karikatür yarışmaları. Düzenleyicilerin "diğer film şenlikleri ve onları destekleyen kurumlarla yarışmak değil, gerek Ankaralıların bu konudaki gereksinimlerini karşılamak, gerek Türk Sinemasına küçük bir katkıda bulunmak" olarak açıklanan şenlik amacı, sinema sanatında önemli yeri bulunan, Türkiye'deyse eksikliği fazlasıyla duyulan kısa filme yer veriliyor olmasında belirginleşiyor. Aynı tutum, uzun metrajlı film yarışmasına katılım koşulunda (en çok üç film çekmiş olmak) ve yarışmaların yalnızca Türkiyeli yönetmenlere açık olmasında da izleniyor.

Şenlik süresince, yarışmalara başvurmuş olan 16 uzun ve 12 kısa film de içinde olmak üzere, 73 film gösterilecek (Yarışma filmleri ikişer kez). Program üç tecimsel sinemada sunulacak (Kızılırmak, Derya, Metropol). Yönetmen Ertem Gönenç'in hazırladığı 6 filmlik Türk Sinema Tarihi'nden bölümü ise Alman Kültür Merkezi'nde. Bu bölümde ilk işçi filmi olan "Karanlıkta Uyananlar" (Ertem Gönenç, senaryo Vedat Türkali) ve Gönenç'le Türkali'nin bir söyleşisi var.

Dokuz ülkeden 39 yabancı film de şöyle dağılıyor. İtalya (11), İsveç (4), SSCB (8), ABD (4), Finlandiya (1), Fransa (4), B. Almanya (5), Kanada (1), Macaristan (2). İtalyan filmlerinden 9'u, toplu gösterisi ilk kez Türkiye'de yapılacak olan Ermanno Olmi'ye ayrılmış. Yönetmen, anlattığı kişileri olabildiğince doğal ortamları içinde ele alması ve profesyonel oyuncu kullanmamasıyla, yeni gerçekçi anlayışı bugün de sürdüren tek sinemacı olarak anılıyor.

Roma Üniversitesi Sinema Tarihi ve Eleştirisi Bölüm Başkanı Prof. Carlo Verdone "İtalyan Sineması ve Ermanno Olmi" konulu bir konferans verecek. Verdone'nin "Ben ve Kızkardeşim" adlı bir de filmi gösterilecek.

Bir diğer İtalyan filmi de, Paris'te Son Tango'nun yönetmeni Bernardo Bertolucci'nin "1900" adlı yapıtı. Bertolucci'nin son filmi "Son İmparator" 1988 Oscar'mın en güçlü adayı.

Macaristan filmleri, "Macarlar" filminin yönetmeni Zoltan Fabri'nin öğrencisi Tamas Tolmar'ın "Düşüş"ü ve kadın yönetmen Livia Gyarmathy'nin "Kör Nokta"sından oluşuyor. Kör Nokta, Karlovy Film Şenliği'nde jüri özel ödülü almış.

İsveç filmlerinden "The Test"in yönetmeni Ann Zacharias, İsveç Film Enstitüsü yöneticilerinden Bengt Forstlund'un vereceği "İsveç Sineması" konulu konferansa da katılacak. "The Test", sinemaya oyunculukla başlamış olan Zacharias'ın ilk filmi.

Fransa'nın da, diğer ülkeler gibi, şenlikte gözetilen anlayışa uygun olarak, genç sinemacıların filmlerine ağırlık verdiği gözleniyor. "Çift Erkekler", "Hava Güzel Ama

Gün bitiminde Gök Gürültülü" ve "Panik Rüzgârı" böyle çalışmalar ve üçü de son iki yıl içinde çekilmiş.

Şenlikle ilgili bir haber de, yabancı filmlerin gösterimi sırasında anında çeviri yapılacağı.

Açık oturumlar, Mülkiyeliler Birliği Vakfı Konferans Salonu (Vedat Türkali/Sinema ve Roman), Metropol Sineması Küçük Salon (Hergün bir söyleşi: Türkan Şoray, Mario Verdone, Bengt Forstlund, Ann Zachariov, Bernard Storer), ve Türk-İş Salonu'nda (Sinemada Kadın Sorunları, Sinema ve Edebiyat İlişkileri, Türk Sinemasının Dünya Sinemasındaki Yeri) yapılacak.

Şenlik çerçevesinde açılacak sergiler de şunlar: Fotoğraflarla Türk Sineması, Fenneker (Alman) Film Afişleri (Alman Kültür Merkezi), Sovyet Filmleri Afişleri (Kızılırmak Sineması), Türk Filmleri Afişleri (Dost Kitabevi), karikatür yarışmasında derece alan ve övgüye değer bulunan yapıtlar sergisi.

Bu güzel girişim Ankaralılara dolu dolu bir hafta yaşatacak. Zengin bir içerik ve daha da önemlisi, sinemaya özendirici bir yaklaşımla kotarılmış ilk Ankara Film Şenliği'nin gelenekleşmesi dileğiyle.

ŞENLİKTE GÖSTERİLECEK FİLMLER

Günler	Saat	Derya	Kızılırmak	Metropol Büyük Salon	Metropol Küçük Salon
Pazartesi	10.00			Dolunay (Yarışma)	
	12.15	Beyin Yıkama (ABD)	Kör Davranış (Macar)	Zincir (Yarışma)	Gide Gide (İtalya)
	14.30	Bir Çember Kırılırken(Yarışma)	Zamansızlar (Yarışma)	Durum (İtalya)	Kısa Filmler I
	16.45	Sızı (Yarışma)	Bir Avuç Gökyüzü (Yarışma)	İş (İtalya)	Söyleşi - Bernard Stora
	19.00	Korkunç İvan (Sovyet)	Bakır Melek (Sovyet)	Zaman Durdu (İtalya)	Dağdaki Altın (İtalya)
	21.15	Pancurların Ardında (İsveç)	Panik Rüzgarı (Fransız)	Nalın Ağacı (İtalya)	Belli Bir Gün (İtalya)
Salı	10.00		Rumuz Goncagül (Yarışma)		
	12.15	Mimino (Sovyet)	Bir Kırık Bebek (Yarışma)	Nişanlılar (İtalya)	Ve Bir Adam Geldi (İtalya)
	14.30	Çark (Yarışma)	Herşeye Rağmen (Yarışma)	Aşkın İlk Yarısı (Yarışma)	Kısa Filmler II
	16.45	Evlerden Biri (Yarışma)	Vassa (Sovyet)	Bez Bebek (Yarışma)	Söyleşi - Hale Soygazi
	19.00	Boris Godunov (Sovyet)	Büyük Serüven (İsveç)	Ve Bir Adam Geld (İtalya)	Yaz Boyunca (İtalya)
	21.15	Kötü Kan (Fransız)	Ben ve Kızkardeşim (İtalya)		Gide Gide (İtalya)
Çarşamba	10.00		Savaşta Aşk (Sovyet)	Ateş Böceği (Yarışma)	
	12.15	Kar Leoparı (Sovyet)	Panik Rüzgarı (Fransa)	Belli Bir Gün (İtalya)	Nişanlılar (İtalya)
	14.30	Sızı (Yarışma)	Bir Kırık Bebek (Yarışma)	Dolunay (Yarışma)	İş (İtalya)
	16.45	Bir Çember Kırılırken (Yarış)	Son Urfalı (Yarışma)	Zincir (Yarışma)	Söyleşi - Bengt Forslund
	19.00	Beyin Yıkama (ABD)	Kör Davranış (Macar)	Dağdaki Altın (İtalya)	Durum (İtalya)
	21.15	Tek (İtalya)	Test (İsveç)	Nalın Ağacı (İtalya)	Düşüş (Macar)
Perşembe	10.00	Sis (Yarış)	Herşeye Rağmen (Yarışma)		
	12.15	Korkunç İvan (Sovyet)	Dadı (Finlandiya)	Gide Gide (İtalya)	Ake ve Dünyası (İsveç)
	14.30	Evlerden Biri (Yarış)	Bir Avuç Gökyüzü (Yarışma)	Aşkın İlk Yarısı (Yarışma)	Kısa Filmler I
	16.45	Deniz Kızı (Yarış)	Zamansızlar (Yarışma)	Düşüş (Macar)	Söyleşi - Mario Verdone
	19.00	Beyin Yıkama (ABD)	Savaşta Aşk (Sovyet)	Yaz Boyunca (İtalya)	Zaman Durdu (İtalya)
	21.15	Pancurların Ardında (İsveç)	Vassa (Sovyet)	Düşüş (Macar)	Çift Erkekler (Fransa)
Cuma	10.00	Deniz Kızı (Yarış)	Son Urfalı (Yarışma)		
	12.15	En İyi Alış (ABD)	Bakır Melek (Sovyet)	Çift Erkekler (Fransa)	Durum (İtalya)
	14.30	Sis (Yarış)	Ben ve Kızkardeşim (İtalya)	Bez Bebek (Yarışma)	Kısa Filmler II
	16.45	Çark (Yarış)	Büyük Serüven (İsveç)	Ateş Böceği (Yarışma)	Söyleşi - Türkan Şoray
	19.00	Kar Leoparı (Sovyet)	Rumuz Goncagül (Yarışma)	Gide Gide (İtalya)	Ve Bir Adam Geldi (İtalya)
	21.15	Kötü Kan (Fransız)	Test (İsveç)		Zaman Durdu (İtalya)
Cumartesi	10.00			Belli Bir Gün (İtalya)	
	12.15	Şahin ve Kardan Adam (ABD)	Panik Rüzgarı (Fransa)	Ve Bir Adam Geldi (İtalya)	Yaz Boyunca (İtalya)
	14.30	Tek (İta.)	Kör Davranış (Macar)	Nişanlılar (İtalya)	Belli Bir Gün (İtalya)
	16.45	Pancurların Ardında (İsveç)	Bakır Melek (Sovyet)	Düşüş (Macar)	Dağdaki Altın (İtalya)
	19.00	Mimino (Sovyet)	Test (İsveç)	İş (İtalya)	Durum (İtalya)
	21.15	Sibirya Destanı (Sovyet)	Dadı (Finlandiya)	Nalın Ağacı (İtalya)	Ake ve Dünyası (İsveç)
Pazar	10.00			Dağdaki Altın (İtalya)	
	12.15	Boris Godunov (Sovyet)	Büyük Serüven (İsveç)	Yaz Boyunca (İtalya)	Durum (İtalya)
	14.30	Kötü Kan (Fransa)	Dadı (Finlandiya)	Ake ve Dünyası (İsveç)	Nişanlılar (İtalya)
	16.45	Şahin ve Kardan Adam(ABD)	Ben ve Kızkardeşim (İtalya)	Zaman Durdu (İtalya)	Çift Erkekler (Fransa)
	19.00	ÖDÜL TÖRENİ	Savaşta Aşk (Sovyet)	Ake'nin Dünyası (İsveç	İş (İtalya)
	21.15	Radyo Günleri (ABD)	Vassa (Sovyet)	Çift Erkekler (Fransa)	Nalın Ağacı (İtalya)

Kör Davranış (Macaristan).

Nalın Ağacı (İtalya) Yönetmen: Ermanno Olmi

ANKARA FİLM ŞENLİĞİ'NDEKİ YARIŞMALARIN SEÇİCİ KURULLARI

UZUN METRAJLI FİLM:
Ö.Lütfü Akad (Yönetmen), Nijat Özön (Sinema Yazarı), Mengü Ertel (Afiş sanatçısı), Hale Soygazi (Oyuncu), Prof. Dr. Alim Şerif Onaran (Öğretim Üyesi), Osman Şahin (Öykü Yazarı) ve Şeref Gür (Yapımcı)

KISA METRAJLI FİLM:
Süha Arın (Kısa Film Yönetmeni), Tan Oral (Karikatürist), Bilgin Adalı (Kısa Film Yönetmeni ve TV Yapımcısı), Oğuz Onaran (SBF Basın ve Yayın Yüksek Okulu Öğretim Görevlisi), Mahmut Tali Öngören (Rd-TV Yayıncısı), İbrahim Demirel (Fotograf Sanatçısı), Hilmi Etikan (İFSAK Temsilcisi ve Kısa Film Yönetmeni)

KARİKATÜR
Behiç Ak, Semih Balcıoğlu, Nezih Danyal, Ferruh Doğan, Kamil Masaracı, Tan Oral ve Ali Ulvi

TURHAN KİTABEVİ

ZENGİN KİTAP ÇEŞİDİYLE
OKURLARIN HİZMETİNDEDİR

MERKEZ : YÜKSEL CAD. 8-13, KIZILAY
ŞUBE: KOCABEYOĞLU PASAJI NO:68, KIZILAY

AÇIKOTURUMLAR

Metropol Küçük Salon:
Hergün 14.30'da söyleşi. Yapılacağı kesin olanlar: Verdone (Olmi filmleri üzerine, İtalyanca/çeviri), Bengt Forstlund (İsveç sinaması üzerine), Ann Zachariov.
Bernard Stora, Hale Soygazi ve Türkan Şoray'ın da birer söyleşi yapmaları bekleniyor.
Pazartesi, Salı (1. gösterim) ve Perşembe, Cuma (1, gösterimin yinelenmesi) 16.30'da kısa filmler gösterilecek (söyleşileri izleyerek).
Mülkiyeliler Birliği Vakfı Konferans Salonu:
Vedat Türkali, Sinemada roman, romanda sinema, 16 Mart, Saat 18.00.
Alman Kültür Merkezi:
Vedat Türkali, Ertem Gönenç, söyleşi. 18 Mart, Saat 18.00 (15.30'da Karanlıkta Uyananlar'ın gösterimini izleyerek).
Türk-İş Salonu (giriş paralı):
Kadın Sorunları. 16 Mart
Sinema ve edebiyat ilişkileri. 17 Mart.
Türk sinemasının dünya sinemasındaki yeri, 18 Mart.
Tümü 15.30'da.

Mimino (SSCB) Yönetmen: Gueorguy Danelia

Genç olmak bir suçtur. Her gün tan ağarırken gerçeklik ve her sabah yeniden doğan tarih işliyor bu suçu. Gençlik ve tarih işte bu yüzden yasak.

Eduardo GALEANO

BİREYİN ÖRGÜTLENME SORUNU VE GENÇ BİREY

HÜSEYİN BAYER

Her insan bir bireydir. Her birey de toplumsal bir varlık. Nedir birey? Toplum nedir? Bilimsel dünya görüşünü savunanlar bireyi, toplumda kurulmuş ilişki sistemleri içinde her zaman belli bir toplumsal ortamda, belli bir sınıfsal konumu olan kişi biçiminde tanımlar. Marks ve Engels tarafından toplum, bireylerin yığılması şeklinde ya da kişilerin bireysel toplamları olarak değil, bu bireyleri birbirlerine bağlayan ilişkiler, bağlantılar ve durumların özel bir toplamı olarak ortaya konmuştur.

Birey açısından ele alındığında toplum, birey için hazır bir ortamdır. Toplumsal ilişkiler sınıfsal, ekonomik, politik kültürel v.b kendi sinden önce tarihsel olarak oluşmuş ve biçimlenmiştir. O, bu hazır ortama girdiği andan itibaren gereksinimleri belirlenir ve bir kişilik sorunu başlar. Bu sorunun çözümü tarihsel ve toplumsal gelişime, Marks'ın anlatımı ile bireyin ilişki ve iletişim içinde bulunduğu diğer bireylerin gelişmesine bağlıdır. Aynı şekilde bireyin en temel özelliği olan ve onun varlığını kanıtlayan etkinliğine. Bireyin tüm etkinlikleri onun kişiliğini oluşturan birer araçtır ve kişilik, etkinlik içinde, etkinliğin niteliğine bağlı olarak oluşur, biçimlenir. Bu tam anlamıyla bireyin toplumsal bir nitelik kazanmasıdır. Birey ancak bu yolla kendisini, düşüncelerini, tavırlarını, dünya görüşünü öteki bireylere taşır.

Bireyin gelişmesi tarihsel-toplumsal koşullar tarafından belirlenir. Fakat birey, yalnızca toplumsal çevrenin etkisinde kalan bir nesne değil, aynı zamanda, gereksinimlerinin ve bilincinin belirlediği politik, toplumsal, ekonomik oluşumun etkin bir öznesidir de.

Marksizm'e göre insan üretebilme için öteki insanlarla birlikte olmak zorundadır. Bireyin bu etkinliğinin en üst niteliği, onun örgütlülüğüyle uyumludur. Bu örgütlülük bireysel yetenek ve işlevleri yoketmediği gibi, ortaya çıkartır, geniş ve kapsamlı olarak geliştirir. O, bir bütün olarak ve kendisini de içine dahil ettiği toplumun ortak amaçlarını yaşama geçirmek için kendi bireysel yeteneklerini ortaya koyar. Bu örgütlülük bireylerin iş, çalışma ve diğer etkinliklerinin örgütlenmesidir. Çünkü "bir bütün olarak toplum için yararlı olan bir sürecin her bir birey için de tek tek yararı daha az olmayacaktır". Örgütlülüğü zorunlu kılan bir diğer neden onun içinde yaşadığı toplumsal ortam ve sınıfsal konumudur.

Marksist öğreti, insan topluluklarında karşılıklı ilişki, etkileşim sırasında ortaya çıkan olayların ve olguların toplumsal bir temeli olduğunu savunur. Bireyin tanımlanması, bireyler arası ilişkilerin ve etkinliklerin yeterince açıklanabilmesi ve çözümlenebilmesi için sınıf ilkesinin izlenmesi gerçeğini ortaya koyar. Açıktır ki bireyin etkinliğinin niteliğini belirleyen onun yaşam biçimidir. Bu ilişki ve etkinlikler yaşam biçimindeki değişikliklerle uyumlu olarak değişir. Marks bunu şu şekilde çözümler. "Bireyler benzer ya da farklı toplumsal ilişkilerin ürünleri oldukları için birbirlerine benzerler ya da farklıdırlar."

Günümüzde bireyin hangi toplumsal ortamda ve hangi sınıfsal konumda bulunduğunu belirleyelim. Öncelikle toplum yapısı nedir? Özel mülkiyet kuralına, insanın insanı sömürmesine ve rekabete dayalı sosyo-ekonomik biçimiyle kapitalist bir burjuva toplumudur. Ülkemizde farklı gelişim süreci izleyen dışa bağımlı bir kapitalist sistem var. İçerisinde çok farklı ve çeşitli sorunları taşıyan sosyo-ekonomik bir yapı, bu üretim biçiminin, toplumsal yaşama yansıyan sorunlar yumağı. Kısaca burjuva toplumu bir sorun toplumudur. Burjuvazi ve onun doğal sınıf düşmanı işçi sınıfı arasındaki çelişkilerin giderek derinleş mesinin etkileri, diğer tüm toplumsal tabaka ve kesitlere yansımakta; artan sorun ve bunalımlar bir bütün olarak toplumu kapsamaktadır. Ahlakî değerler çökmekte, alışılmış yaşam biçimleri değişmekte, yerine yenisi konamamaktadır. Burjuva toplumunda birey bu sorunlar karşısında nasıl bir tepki verecektir?

Elbette farklı sınıf, ve toplumsal tabakalarda yeralan bireylerin farklı tepkilere sahip olacağını, farklı tepkilerde bulunacaklarını söyleyebiliriz. Bizim burada ilgi alanımız ise dünü, bugünü ve yarını ile hem birey olarak, hem kesit olarak, öğrenci gençliktir.

Sürecek.

SAYIM

Ferhat GÜL

Bunca yıl sonra lise yıllarımdan belleğimde kalanlar sanırım yalnızca tarih dersleri ve sayım günü.

Tarih tersleri Rüştü Bey'in kitap yoklamasına girişmediği zamanlarda çok neşeli geçerdi. Garip bir adamdı; bazen yavaşça yerinden doğrulur, sinsice en arka sıralara kadar gider, beş-altı saniye kadar sessizce beklerdi. İşte bu bekleyiş, kasırga öncesi doğanın sessizliğini andırırdı. Hani balıkçılar nasırlı ellerini güneşe doğru kaldırıp gökyüzüne bakarlar da, sessizce biriken kara bulutların altında gürültü çıkarmamak için kanat çırpmadan hızla karaya süzülen martıları görünce; "Ağları toplayın" diye bağırırlar ya; işte öyle bir sessizlik. Bu sessizliği balıkçılar kadar iyi yorumlar ve gereğini yerine getirirdik. Bu beş-altı saniyede oyun kağıtları, mini tavla kasaları, porno dergiler toplanır, uyuyanlar uyandırılır, sıraların üstüne-varsa- edebiyat ya da inkılap tarihi kitapları ters olarak -arka kapakları az çok benzedikleri için- konurdu. (Hoca bunu yutmazdı, bilirdik. Ne ki ölüm aklına iyice yerleşmiş eski kulağı kesiklerin, yaşlılıklarında namaza niyaza sarılıp Tanrıbabanın tokadından kurtulma umuduna düştükleri gibi biz de fırtınayı sezince Rüştü Bey'in gözünü boyamaya çalışırdık.) Tarih kitabını sadece o gün dersi anlatacak olanla -o da daha önceden okumadığı için tahtada kitaba bakarak anlatacaktıren önde oturan Gül getirirdi. Biz bu ahiret hazırlıklarının tam ortasındayken, Rüştü Bey en arkadaki Asur'dan başlardı:

- Oğlum kitabın nerde senin?
- Yok hocam.

Kaza geliyorum demez ama bizim sınıfın tarih kazası bu 'yok' sözüyle geliyorum derdi. Rüştü Bey yıllardır sakin sakin duran volkanın birden patlaması gibi gürler, sözcüğün tam anlamıyla girişirdi. Yukarıdan Osmanlı tokadıyla başa, yumruğun yan tarafıyla sırta ve sıranın altından tekmelerle ayak kemiğine çalışırdı. Sırayla herkese sormaya devam eder; ürkek ürkek çıkan:

- Ben unutmuşum hocam.
- Hocam ben kitap bulamadım, kalmamış
- Ben bir arkadaşa verdim, onda kaldı,

seslerini hiç duymadan aynı hızla devam ederdi. Sınıfın ortalarına gelinceye kadar yorulur, kedi kovalamış köpek gibi dili sarkar, kan ter içinde kalırdı. Sonrada epeyce rahatlamış, içini dökmüş bir havayla yavaşça yerine döner otururdu.

- Sıra kimde ise dersi anlatsın.

Kitap yoklaması olmayan günler bu sözü daha baştan söylerdi. Sırası gelen arkadaşımız bir elindeki kitaba bir de tahtaya yazdığı hatırlama notlarına -sözde günün programına- bakarak yarısından çoğu 'eee'ler ve 've'lerden oluşan dersi anlatırdı. Sınıfın bu sıradaki durumunu ise "o gün bin atlı çocuk gibi şendik/o gün bin atlı dev gibi bir orduyu yendik" mısralarından daha iyi anlatabilecek başka bir sözcük bulunamazdı. Bir köşeden öbürüne çanta savaşları yapılır, kağıttan uçaklar uçuşurdu. Öyle gürültü olurduki, yan sınıflardaki hocalar bizim dersi boş sanıp içeri girer, avazları çıktığı kadar;

- yeter bee... Susun... Nedir sizin yaptığı.. sonra hocayı farkedip kızararak;
- Şeyy! Afedersiniz Rüştü Bey, ben sandım ki... yani şey.. deyip dışarı çıkarlardı.

Bu sırada hoca ne mi yapardı? Hiç bir şey. Evet hiç bir şey. Sanki başbuğundan emir almış, kellesini koltukta taşıyan, tek başına düşman ordusuna dalan bahadır gider yerine o bahadırın at bakıcısı gelirdi. Öylece oturur ve gülümserdi. Ara sıra dersi anlatana takılır, güler, çok sevimli olurdu. Bu sırada ne düşünür ne düşlerdi bilemezdik. Hantal vücudunun üstündeki başı bir oyana bir buyana koyar, gözleri kocaman bir mekanik sistemde, sistemin uyumunu bozan başıboş, yerine iyi oturmamış iki bilye gibi oyuklarında kıpırdar dudurdu.

Çok açıksözlü bir adamdı. Resmi tarihi pek takmaz bildiğini söylerdi. Bazan kendisi anlatırdı dersi. Sınıfta kimse dinlemezdi ama o yine de anlatırdı. Çok ilginç şeyler söylerdi. Gerileme dönemini anlatmaya hep şöyle başlardı:

- Biliyorsunuz çocuklar Türk ordusu yenilmez, taktik icabı geri çekilir.
- Viyana önündeki haksızlığımız, kurtuluş savaşındaki haklılığımız kadardır derdi.

İslam tarihi hakkında da kitaplarımızda okumadığımız şeyler söylerdi. Hasan ve Hüseyin kapıda ve pencerede beklerken ,birilerinin bacadan girip Osman'ı öldürmesini bir türlü anlamadığını söyler, Peygamberin çok evliliğine değişik yorumlar getirirdi.

Dersi öğrencilerin anlattığı günlerde o da dersi dinlemezdi. Canı kitap yoklaması yapmak istemiyorsa en önde oturan yatılı iki arkadaşın yanına oturur onlarla sohbet ederdi. Bu sohbetlerde çok 'açık' sözlü olurdu. Öyle ki, artık yatakhanelerde Rüştü hocanın fıkraları anlatılır olmuştu. Bazen bu sohbetleri dinleyen kızlar kıkırdayınca o;

- Ne gülüyorsunuz? Sanki sizin başınıza gelmeyecek mi bunlar derdi.

Bir gün tarih dersinden önceki teneffüste Cem sınıfın selamlığını toplamış, sıralara vurdurarak tempo tutturuyordu. Bütün erkekler hep bir ağızdan :

- Şeriat, Şeriat dört avrat diye bağırıyordu.

Demetde sınıfın haremini hemen toplamış aynı tempoyla bütün kızlara

- Şeriek, şeriek dört erkek. diye bağırttırıyordu. Şeriek bizim sınıfın kızlarının diniydi. Bu dinin kitabı da Kuran'daki tüm kadın ve erkek adlarının yer değiştirmesiyle oluşuyordu.

Bütün sınıf elleri patlarcasına sıralara vuruyor ve avaz avaz kendi cinsel marşını söylüyordu ki birisi: "Rüştü Geliyooor" diye koşarak içeri girdi. Cem'le Demet hemen anlaşıp sınıfın temposunu mehter marşına çevirdiler:

- Neslin baban, ceddin deden...

Hoca içeriye iki ileri bir geri adımla sağlı sollu dönerek ve elindeki şemsiyeyi aşağı yukarı sallayarak girdi. Biz tam;

- Oh! kurtulduk , hoca havaya girdi bugün kitap yoklaması yok derken, o çantasını ve şemsiyeyi bırakır bırakmaz söze başladı:
- Aziz Türk milletinin kıymetli evlatları...
- Allah Allaah! Eeee?
- ....Türk genci muasır medeniyete giden yolda...

- Ne oluyor bu hocaya yahu?

- ... kendisine verilecek hiçbir görevi....

Tam bu sırada içeriye müdürle birlikte tanımadığımız birileri girdi. Küçük dağları yaratan müdür bizim Rüştü'den izin almadan söze başladı:

- Çocuklar, bu baylar İl Nüfus Müdürlüğünden. Bu pazarki nüfus sayımı için görevli olmak isteyenler öğleden sonra tiyatro salonunda toplansınlar.

Aşağı yukarı tüm sınıfların çoğunlukla erkekleri öğleden sonra salondaydı. Eh! yasal yollardan ders asıyorduk. Hem de böylesi milli vazifelere hayır diyecek bir nesil de değildik.

Aslında bu sayım suyum işlerini köylerde ve kasabalarda devlet memurları yaparlardı. Ama İstanbul biraz büyükçe bir yer olduğundan devletin memurları bu parmakla adam sayma işine yetmiyordu. (Çeneleri bir türlü kapanmadan bazı vatan hainleri yine Türkiye'yi dış güçlere karşı küçük düşürmeye çalışıyordu "Avrupa'da bu ilkel yöntemle nüfus sayımı yapan tek ülke yok" diyerek. Ama büyüklerimiz onlara pek kulak asmıyorlardı.) Bu nedenle devlet baba çözüm için başını kaşırken uzuun bir "Haaa" çekmiş ve aklına "Gençlik" gelmişti. Üniversiteli gençliğe pek güvenmiyor olmalılar ki bu görev biz liselilere kalmıştı. Eh biz de;

- Bırakın yaa, işimiz gücümüz var, üniversite sınavına hazırlanıyoruz; diyemezdik, deseydik kim sayacaktı milletimizi? Sayım sabahı kapınızı elinde kocaman bir defterle bir ilkokul öğrencisi çalıp da size:

- Kaş çocuğunuz vay? İs yeyi adyesiniz ne? diye sorular sorsaydı, iyi mi olurdu yani? İşte bu nedenlerle bu milli görevi kabul ettik.

Görevlilerden uzun uzun nasıl soru soracağımızı neler yapacağımızı dinledik. Beyan esas alınacaktı. Görevli memur şöyle demişti:

- Eğer karşınıza altmış yaşında bir kadın çıkar da ben yirmibeş yaşındayım derse kadınla kavga etmeyin, yirmibeş yazın.

Her sayım memuru defterin ilk sayfasına kendini işleyecekti. Tartışmak, ikram kabul etmek kesinlikle yasaktı. Görev mıntıkamız Küçükbakkalköydü.

Sürecek

SADECE

1
kapat pencereyi
unut yıldızları
içeri damlamasın gece
kapat kapıyı
unut denizi
yum gözlerini
beni düşün sadece

2
vakit yokken henüz
bir tek sözcük için
bir tek öpücük için
iyisi mi sen yanımda kal
akıllı ve iyiyürekli ol
sevgin başkaldırsın sadece

3
sevgin suskun çığlıklar büyütür
saplanan her kurşunun açtığı yarada
sevgin suskun karanfiller büyütür
bulvardan en temiz elbiseleriyle
gülümseyerek geçen çocuklarımızın yakalarında
mayıs sabahında

4
kapat pencereyi
unut yıldızları
içeri damlamasın gece
kurşuna dizilip de
güle dönüştüğümüz bu yerde
duvar dibinde
ağla, gül ve seviş benimle sadece

Hüseyin BAYER

DUYURU

AMAÇ YAYINCILIK
VE
BAŞAK YAYINLAR'A
AİT KİTAPLAR % 30
İNDİRİMLE
BÜROMUZDA
SATILMAKTADIR.

KATILIM
Yazışma Adresi: Çankırı Caddesi No. 45 - 329
(Yıba Çarşısı Ulus - ANKARA

YÜKSEK VERİMLE
EMEĞİNİZİN
KARŞILIĞINI
ALARAK KİTAP
PAZARLAMAK
İSTER MİSİNİZ?

BAŞAK YAYINLAR
Fevzi Çakmak Sok. 36-13
Demirtepe-ANKARA
Tel: 229 99 11

eylül
kitabevi
Kitap dostlarına merhaba

yöneten
Ahmet Telli

Zafer Çarşısı 29
Yenişehir/Ankara
Tel 134 35 96

İMECE
KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ
P.K. 54 SİVAS

ŞİMDİ BİZİM OLANA
ULAŞMANIN BİZİM
OLANI SAVUNMANIN
ZAMANIDIR!

4 Yıllık yayın yaşamıyla
İMECE bu onurlu savaşımın örnek adıdır.
Abone: Yıllık 3000 TL.
P.Ç.Hesap No. K. Atamtürk Adına
197955

Öğrenciler iyi çalışşın, kendilerini çok seviyoruz.
İhsan Doğramacı

- Biz de sizi çok seviyoruz hocam!

...

Bir de Türkiye'de eğitimde fırsat eşitliği yok derler; düşünsene senle ben aynı okulda okuyoruz
Üst tabakadan bir öğrenci

...

Don't trouble trouble till trouble trobule you..

...

- "Anlamadığınız bir yer var mı?
- Hiç bir yeri anlamadık hocam.
- "Eee, tabii biz burda herşeyi anlatmıyoruz.

...

Soru: "O.D.T.Ü'de yediklerinizi hazmedebiliyor musunuz?"
Yanıt: "Derste yediklerimiz mi, kafeteryada yediklerimiz mi?"
85 Econ Yıllığından

- "Hocam ben niye kaldım?"
- Kızım senin notun BA idi. Bütünlemede yükseltirsin diye bıraktım.
Yardımsever bir hocamız!

...

- Enflasyon % 50'nin altına kaç yıl sonra düşecektir?
- Saçmalama! .. Olmaz öyle şey.
Soru-Yanıt

ZEKA TESTİ

7 yaşından 25 yaşına kadar binlerce sınava girip milyonlarca test sorusu çözüyürsunuz. Bizim testimizin sorularım çözünde görelim.

1. "DAL'da duran üç elma
   Birini al birini alma"
   türküsü size kimi çağrıştırıyor?
   a. Yasak meyvayı yiyerek cennetten kovulan Adem ve Hav-va'yı.
   b. Burhan Çaçan'ı.
   c. "Elimizde sırım gibi delikanlılarımız var, yani bu iş olacak olsa da şişe ile mi olur?" diyerek asılsız işkence iddialarını bir anda çürüten Turgut Sunalp'i.
   d. All of the above.
2. Anamız avradımıza, canımız malımıza, ırzımız namusumuza, dinimiz devletimize göz diken ve her yıl baharda kuzey rüzgarlarıyla 'geliyooo' diye ödümüzün patladığı 'gomonism' sözcüğünün kökeni nedir?
   a. Dış mihraklar.
   b. Karanlık emeller.
   c. İnsan kılıklı öcüler.
   d. Ecnebi dillerdeki COMMON sözcüğü.
3. Aşağıdaki yürüyüşlerden hangisine katılır sanız tehlikeli olmaz?
   a. Freedom for slavery yürüyüşü.
   b. Ağrı dağı yürüyüşü.
   c. 'Kaldırımlar yürüyerek aşınmaz' yürüyüşü.
   d. 'Bana ne abi yaa' yürüyüşü.
4. ODTÜ-ÖD neyin kısaltılmışı olursa sizce tehlike ifade etmez?
   a. Orta Doğu Teknik Üniversitesi ÖcülerDerneğinin.
   b. Ortalığı Düzeltme ve Temizlik Üniversitesi öğrenci derneğinin.
   c. Orta Doğu Teknik Üniversiteki Öğrenci Derneğinin.
   d. a and c only.

YURTTA YANGIN VAR

Geçtiğimiz günlerde arkadaşlarımdan birinin bana 8. yurtta geçen bir olaya ilişkin anlattıklarını size aktarmak istiyorum. İlginç bir olay... Gülsem mi, ağlasam mı? Önce bana 8. yurdun tuvaletlerindeki havalandırmaların niçin hep kilitli olduğunu bilip bilmediğimi sordu. "Bilmiyorum" dedim. Anlattı. 3 yıl kadar önce bir öğrenci tuvalette içtiği sigarayı havalandırmaya atmış. İzmarit havalandırmanın açıldığı depoya düşüp, yangın çıkartmış. Yanan çarşaf ve yatakların dumanını farkedenlerden biri genel anonstan avazı çıktığı kadar "Yangın var" diye bağırıp, yurdu uyandırıp, yangını söndürmek için çağırmış. O sırada ders çalışmakta olan iki-üç öğrenciden başkası inmeyince diğer yurtlara haber verilmiş. Diğer yurtlardan gelen öğrencilerin sayesinde yurttaki yangının yeri zar zor keşfedilip söndürülmüş. İşin en ilginç yanı ise yangın çıkan yurtta kalan öğrencilerin değil de -gece vakti- diğer tüm yurtlara yangın haberinin hızla yayılmış olması olmuş. Yangın söndürülmüş, herkes yurduna dönmüş. 8. yurdun sakinleri ise (Nasıl olduysa) ertesi gün kendi yurtlarında yangın çıktığı haberini diğer yurt sakinlerinden öğrenebilmişler.

ONURLU BİR BİLİM ADAMI ADINA VAKIF KURULUYOR

İki yıl kadar önce ülkemizde radyasyon tartışmaları artmıştı. Hükümet ve bağlı kurumları ülkemizde radyasyon tehlikesi olmadığını öne sürerek çayları halka sunmuşlardı. Bu arada ODTÜ Öğretim Üyesi Olcay Birgül (Doçent Doktor) yaptığı bilimsel araştırma sonucunda satılan çaylarda tehlikeli ölçülerde radyasyon olduğunu kanıtlamış ve bunu halka duyurmuştu.

Bu değerli bilim adamını geçtiğimiz yıl içinde yitirdik. O'nun adını ve anısını yaşatmak için bir vakıf kuruluyor. Tüm arkadaşları ellerinden geldiği kadar desteğe çağırıyoruz. İş Bankası ODTÜ Şubesi'nde 277081 no'lu hesaba, katkıda bulunmak isteyenler para yatırabilir.

Filistin Halkı ile Dayanışma Sergisi

ODTÜ-ÖD, bir grup Filistinli öğrenci ve FKÖ Ankara Temsilciliğinin katkılarıyla hazırlanan Fotoğraf ve Afiş Sergisi ODTÜ-ÖD'ün yeni binasında açıldı. Sergide FKÖ'den sağlanan afişler ve İsrail'in Filistin halkına karşı uyguladığı ırkçı ve insanlık dışı politikayı yansıtan fotoğraflar yeralıyor. Açılışına FKÖ Ankara Temsilcisi Ebu Firaz'ın da katıldığı sergi, Ankara'daki üniversite öğrencileri tarafından ilgiyle izleniyor. Serginin açılışında bir konuşma yapan Ebu Firaz, amaçlarının Filistin halkının haklı davasını Türk halkına daha iyi anlatabilmek olduğunu belirterek, üniversite öğrencilerinin Filistin davasına gösterdikleri olumlu tepkiden mutluluk duyduklarını belirtti. 28.2.1988 Pazartesi günü açılan serginin yaklaşık bir hafta süreceği açıklandı.

BİR EKMEK FABRİKASI DA ODTÜ'YE

Üniversitemiz bir ekmek fabrikası kuruyor. Eylül ayında açılacağı bildirilen fabrika, günde en az 5 bin kilogram ekmek üretebilecek kapasiteye sahip olacak.

Fırın Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü tarafından kuruluyor. Her çeşit ekmeğin üretilebileceği fırından, öncelikle kafeteryanın ihtiyacı karşılanacak. Ayrıca ünivresite personeli ve öğrencilere de ekmek satışı yapılacak.

ODTÜ Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nce yapılan açıklamada fırının Gıda Mühendisliği Bölümü'nün denetimi altında üretim yapacağı belirtildi. Fırın aynı zamanda, bölüm araştırma ve geliştirme projelerinde de kullanılacak.

ALMAN ÇÖPÜNE ODTÜ'DEN "SAKINCALI" RAPORU

Isparta Göltaş Fabrikası'na katı yakıt olarak getirtilen Alman sanayi artıkları üzerinde üniversitemizce yapılan araştırma sonuçlandı. ODTÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü'nün incelemesi sonucu, Alman çöpünün kullanılmaması gerektiğine karar verildi. ODTÜ tarafından Çevre Genel Müdürlüğü ve Göltaş Çimento Fabrikası'na sunulan raporda *"bu tür artıkların kesinlikle Türkiye'ye ithal edilmemesi"* gerektiği önerildi. Çöpün bekletilmesinin sakıncalı olacağı geri gönderilmediği takdirde yüksek fırında derhal imha edilmesi gerektiği üzerinde duran üniversitemiz yetkilileri *"Çöp 1200 derece ısıda yakıldığında çevreye en az zarar verecek düzeyde ortadan kalkar."* dediler Çevre Genel Müdürlüğü'nün Isparta'dan aldığı çöp örnekleri ODTÜ'de 50 ayrı kimyasal madde açısından incelendi. Çöpün geri gönderilmemesi ya da imha edilmemesi durumunda çevreye ve insan sağlığına olan olumsuz etkileri artacağı, özellikle de yazın gelişi ile yakıt içindeki zehirli gazların buharlaşıp havaya geçeceği, depolandığı yerden de yeraltı sularına karışarak bu suları zehirleyebileceği belirtildi.

Üniversitemiz bilim adamı ve ilgililerinin bu onurlu tavrının herkese örnek olması dileğiyle...

■ İSRAİL'İN FİLİSTİN HALKINA UYGULADIĞI TERÖRÜ PROTESTO ETMEK İÇİN, İSTANBUL'DA YAPILAN 2 YÜRÜYÜŞÜ DE POLİS TEKME-TOKAT DAĞITTI.

FİLİSTİNLİLER,TÜRKLER'E ATILAN DAYAĞI PROTESTO İÇİN YÜRÜYOR...MÜDAHELE EDELİM Mİ?

Limon Dergisi'nden

Yaşasın Gençliğin Uluslararası Dayanışması

ODTÜ GENÇLİĞİ FİLİSTİN HALKININ YANINDA

Kuruldukları günden, bugüne değin öğrenci dernekleri üzerinde varolan baskılar yoğunlaşarak devam ederken gençliğin mücadelesi de yükseliyor. İşgal topraklarında yaşayan Filistin Halkının yoğunluk kazanan mücadelesi, tüm dünya halkları ve yurtsever gençleri tarafından destekleniyor. Uluslararası dayanışma gösterileri düzenleniyor.

Ülkemiz gençliği de son günlerde, İsrail'in bu Siyonist-faşist baskılarını kınamak için çeşitli protesto eylemleri düzenledi. Bu protestolarda çok sayıda öğrenci arkadaşımız gözaltına alınırken, içerde karşılaştıkları baskı ve işkenceler haklı mücadeleyi engelleyemiyordu elbet.

Televizyonda, en sıradan insanı bile çileden çıkaran görüntüleri yayınlayan iktidar bu vahşeti, bu zulmü protesto eden kendi gençlerini de aynı uygulamadan geçiriyordu. Bir yandan resmi ağızlarca Filistin mücadelesini destekleme nutukları atılırken, diğer yandan İsrail vahşetini protesto edenlere yapılan uygulamalar (gözaltı-baskı-işkence) ülkemiz gerçeklerini bir kez daha gözler önüne seriyordu.

Ankara'da olayların gelişimi 13 Şubat 1988 tarihinde 7 öğrenci derneğinden temsilci ve üyelerin yaptığı bir basın açıklamasıyla "Gençliğin haklı mücadelesi polis copuyla durdurulamaz!.. Filistin Halkının haklı mücadelesini destekliyor, Amerikan Emepryalizmin Ortadoğu'daki "başbayii" siyonist İsrail'in saldırı ve işgalini protesto ediyoruz." denerek İstanbul'da İsrail'i protesto eden 26 arkadaşın gözaltına alınması ve karşılaştıkları haksız uygulama kınanıyordu.

Daha sonra 22 Şubat Salı günü Sakarya Caddesi'nde bir grup öğrenci İsrail'in uygulamalarını protesto etti. Olaya o an müdahale etmeyen polis, iki gün sonra ODTÜ-ÖD Başkanı Tarık Topçu'yu daha sonra da çok sayıda dernek yöneticisi ve üyesini gözaltına aldı. 25 Şubat günü Ankara Dernekleri'nden bir grup temsilcinin İsrail elçiliğine siyah çelenk koyması polisce engellenip çelenki taşıyan öğrenci gözaltına alındı. Gözaltılar bu olayla da bitmiyor ve her geçen gün öğrenciler evlerinden ve okullarından polisçe alınıyordu.

Tüm bu gelişmeleri protesto etmek için 23 Şubat günü Ankara

GIRGIR

Dernekleri Milliyet Gazetesi önünde bir basın açıklaması yaparak gözaltına alınan arkadaşlarının "derhal serbest bırakılmasını" istediler.

Ancak, baskı ve gözaltılar tüm hızıyla devam ediyordu. Bunun üzerine ilk kitlesel tepki ODTÜ öğrencilerinden geldi. Dernek yöneticisi ve üyesi arkadaşlarının gözaltına alınmalarını 8.3.1988 tarihinde kafeteryada yemek boykotuyla protesto eden 300'ün üzerinde öğrenci dayanışmanın ve birliğin en güzel örneğini sergilediler. Tüm bu haksız uygulamaları ve İsrail'in vahşetini protesto eden öğrenciler, yemeklerini aldıktan sonra bir süre beklediler. Daha sonra hep birlikte ayağa kalkarak "Öğrenci Üzerinde Baskılara Son!", "İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek!", "Yaşasın Onurlu Mücadelemiz!" ve "Dayanışma-Birlik İşte ODTÜ'müz!" sloganlarını atarak, alkışlarla kafeteryayı terkettiler. Bu arada yapılan basın açıklamasında "Ankara ve İzmir'de öğrenci dernekleri" üzerinde geliştirilen baskı ve terör politikası dernekleri kapatmaya yönelik bir provadır." dendi. Bu olay güç birliğinin ve dayanışmanın en somut örneği olarak belleklerde yeralırken bir kez daha göstermiştir ki, birlikte aşılamayacak hiçbir zorluk yoktur. Türlü bahanelerle katılmayanlar için herhangi birşey söylemeyi gereksiz görüyoruz. "Afrika'da ezilen, baskı ve işkence gören kardeşler için yürekleri sızlayanlar" nedense aynı sızıyı kendi arkadaşları için duya mıyorlardı...

Bu olaydan 3 gün önce çeşitli üniversitelerden 25 öğrencinin katılımıyla başlayan açlık grevi 9.3.1988 günü Abdi İpekçi Parkı'nda sonlandı. Başlangıcı gelişimi ve bitirilmesindeki bazı olumsuz tavırlar nedeniyle istenen etkiyi gösteremeyen açlık grevi daha çok "sembolik" özelliğiyle hatırlanacak...

Bu arada alınan bilgilere göre gözaltına alınan öğrencilerden 7'si DGM tarafından tutuklanarak Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'ne kondu. Diğerleri ise serbest bırakıldı. Tutuklanan öğrencilerin adları şöyle: "Tarık Topçu (ODTÜ-ÖD Başkanı), Serdar Toka (ODTÜ öğrencisi), Sümer Yazıcı (ODTÜ öğrencisi), Muzaffer Aslan (ODTÜ öğrencisi) Ünal Demir (Gazi-ÖD Başkanı) Rabbena Hanedar (A.Ü.Ziraat Fak.ÖD Başkanı), Suat Karabulut (ODTÜ Öğrencisi), Ali Ekber Doğanoğlu (Yeni Çözüm Dergisi Muhabiri.)

Tüm bu gelişmeler göstermiştir ki, öğrenci dernekleri ve öğrenciler üzerinde varolan baskılar yoğunlaşarak devam etmektedir. Dernekleri kapatmaya yönelik her girişi ancak ve ancak birlikte mücadeleyle engellenebilir. Unutmayalım ki, zorluklar ve engeller birlik olunduğu sürece aşılabilecektir.

KATILIM HABER BİRİMİ

BAŞAK YAYINLAR
Fevzi Çakmak Sok. 36-13
Demirtepe - ANKARA
Tel: 229 99 11

- YARIN BİZİMDİR YOLDAŞLAR
  Manuel Tiago..............................3500
- İNANIYORUM Kİ BİZ KAZANACAĞIZ
  Sheila Cassidy 2500
- DEVRİMCİNİN ÖLÜMÜ
  Atilla Tokatlı..............................2500
- KURTLAR ARASINDA ÇIPLAK
  Bruno Apitz................................2250
- DEMOKRASİ ve KİŞİSEL İKTİDAR
  Jacques Duclos..........................1500
- DEVRİMLERİN DEVRİMİ
  Jean Elleinstein..........................1500
- KÜLTÜR VE TARİH
  Vadim Mejuyev..........................2000
- KARL MARX VE ÖĞRETİLERİ
  Lenin..1250

EVRENSEL KİTABEVİ
"MIR" Yayınları Türkiye Temsilciliği

MATEMATİK
FİZİK-KİMYA
MAKİNA-METALURJİ
ELEKTRİK-ELEKTRONİK
İNŞAAT-ÇEVRE

İngilizce Mühendislik Yayınlarıyla
14-31 Mart tarihleri arasında
ODTÜ Kütüphanesi Sergi Salonunda

Atatürk Bulvarı 107/42 (1. Kat) Engürü Pasajı
Tel: 117 29 89 Kızılay-ANKARA

16 MART VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

16 Mart 1978 günü MHP'li komandolar İstanbul Üniversitesi öğrencilerinin üzerine bombayla, kurşunla saldırdılar. Bu alçakça saldırıda biri kız yedi öğrenci hayatını kaybetti. Çok sayıda genç yaralandı, sakat kaldı. Bunun üzerine 25 Şubat 1968'de kurulan ve daha 10. kongresinden önce 104 ülkeden 200 gençlik örgütünü ve 200 milyona yakın genci bağrında toplayan Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu ve 18 Ağustos 1946 da kurulup barış ve demokrasi mücadelesinde dünya gençliğini aynı saflarda aynı duygularla aynı dostluk ve kardeşlik bağları içerisinde kucaklayan Uluslararası Öğrenci Birliği 16 Mart'ı Türkiyeli ilerici gençlerle dayanışma günü olarak ilan etti.

Katliamdan iki gün sonra 18 Mart 1978'de DİSK, başta TÖB-DER olmak üzere birçok demokratik kitle ve meslek örgütleri bu olayı protesto edip daha başka katliamlara geçit vermeyeceklerini anlatmak için iki saatlik genel grev ve işi durdurma eylemi gerçekleştirerek bir kez daha demokratların zulüm ve teröre karşı sessiz kalmayacağını tüm dünya halklarına göstermişlerdir.

KATILIM'A ABONE OLALIM

KATILIM yayın yaşamına başlarken bir gençlik dergisinin karşılaşacağı tüm zorlukları bilerek "MERHABA" dedi. Bu zorluklar her geçen gün bir çığ gibi büyümekte. İlk sayımızı çıkardığımız Kasım ayından bugüne kağıt-matbaa ve film masrafları % 100 oranında bir artış gösterdi. Fiyatımızı belli bir düzeyde tutabilmek ve maliyet artışlarını sizlere yansıtmamak için bazı önlemler almak artık bir zorunluluk. Biz derginin estetik düzeyini, sayfa sayısını ve kağıt kalitesini düşürmeden fiyatımızı korumaya çalışacağız. Bunun da tek yolu her ay KATILIM'a yeni aboneler kazandırmaktan geçiyor.

Unutmayalım... KATILIM'ı yaşatacak olan özverili dost okuru ve O'nun desteğidir.

DERGİMİZE ABONE OLALIM...

KATILIM ABONE KULÜBÜ

Zor ekonomik koşullarda harçlıklarımızdan daha fazla yararlanabilmek için bazı kuruluşlar KATILIM ABONELERİ'ne **indirim** uygulamaktadır. Bu indirimden yararlanak için **"Abone Kartınızı"** göstermeniz yeterlidir. (Abone olanlara kartları hemen verilmekte ya da postalanmaktadır.)

İNDİRİM SAĞLAYAN KURULUŞLAR

- O İLHAN İLHAN KİTABEVİ (%10 indirim)
  Bayındır Sk. 23-6 Kızılay / ANKARA
- O BİLİM VE SANAT DERGİSİ ABONELİĞİ (%25 indirim)
  Sümer Sk. 36/1 Kızılay / ANKARA
- O EYLÜL KİTABEVİ (%10 indirim)
  Zafer Çarşısı 29 Yenişehir / ANKARA
- O YARIN DERGİSİ ABONELİĞİ (% 25 indirim)
  Sağlık Sk. 56-7 Kolej/ ANKARA
- O DOĞAN KİTABEVİ (%10 indirim)
  Karanfil Sk. Birlik İş Merkezi 5-54 Kızılay / ANKARA
- O GÜN DERGİSİ ABONELİĞİ (%20 indirim)
  Menekşe Sk. 27-5 Kızılay / ANKARA
- O YENİ AŞAMA DERGİSİ ABONELİĞİ (% 20 indirim)
  Ataç 1. Sk. 28-25 Yenişehir / ANKARA

SOYADI :
Adı :
ABONE NO :
Adresi :

Abone Süresi
6 Aylık ☐ 1 Yıllık ☐

Başlangıç sayısı:
Bitiş sayısı :

Yıllık 5 000 TL. Altı Aylık: 2700 TL

Amaç 'aydınlanma'dır

Nasıl Bir Demokrasi İstiyoruz?

Server TANİLLİ

"Aydınlanma hareketimizin ışığında demokrasimizin sorunları"

Toplatıldı

Çağdaş Sendikaya Evet

Henri KRASUCKİ

"Savaşım yolu olarak ve toplumsal çatışmaları yönlendirip çözme yöntemi olarak; demokrasi" Çağdaş Sendikacılık budur.

Kitapçılarda

Sabahattin Ali

Asım BEZİRCİ

Bu kitap, Sabahattin Ali üzerine olduğu kadar, bir Türk yazarı üzerine yapılmış en ciddi birkaç incelemeden biri olma niteliğini taşımaktadır. (H. Yavuz)

Kitapçılarda

Dünya Sendikalar Federasyonu

(1945-1985)

"Dünya Sendikalar Federasyonu'nun kırk yılı özveri ve dürüstlükle işçilerin davasına kendini adayışın ve DSF'nin kuruluşuna temel oluşturan değerli ortak ilkelere bağlılığın bir kanıtı olmuştur."

Kitapçılarda

Mihail GORBAÇOV

Konuşmalar/Makaleler

*Günümüzün en çetin sorunlarını kişiliğiyle adeta bütünleştiren **Mihail Gorbaçov**'un görüş ve düşüncelerini öğrenebilmek ülkemizde nicedir eksikliği duyulan bir konu. Dahası bu görüş ve düşünceleri öğrenebilmek, toplumların özgürce bilgilenme hakkını kullanabilmelerinin de bir gereği.*

1. Cildinden sonra
2. Cildi de kitapçılarda

Amaç Yayıncılık:
Çatalçeşme Sok. 15/1
Cağaloğlu/İST.
Tel: 522 11 96

Amaç 'aydınlanma'dır

Nâzım Hikmet Orhan Kemal Dostluğu

Kemal SÜLKER

Kitapçılarda

Tüm yönleriyle PERESTROİKA

Aziz ÇALIŞLAR

'Perestroika ve Gündelik Yaşam' Aziz Çalışlar'ın geçtiğimiz aylarda Sovyetler Birliği'ne yaptığı bir gezinin doğrudan bir ürünüdür. Bu gezi-yazı dizisinde, Perestroika'nın gündelik yaşamın çeşitli alanlarındaki karşılıklarının izlenimleri yansıtılmaya çalışılıyor.

YENİ ÇIKTI

KATILIM ŞİİR YARIŞMASI DUYURUSU

Ne denli çok tartışıldı: Ödüller, ödüllenenler, ödülverenler ve ödünverenler... Oysa hep unutuldu, unutturuldu en büyük ödülün paylaşmak olduğu. Uzlaşmadan çekinmedi kimi toplumsal şairlerimiz holding ödüllerine katılırken ve alırken. Kimi yayınevlerimizin ya da şairlerimizin aileleri tarafından konulan ödüller ise gençlere zemin yaratmak gibi güzel bir çıkışın ardından öznelcilik ve ilkesizlikten kendini kurtaramadı. Geride 'kazananların' önceden belirlendiği, ürünün önüne öncelikle başkaca 'değerlerin' konduğu eleştirilerini bırakarak... Yalnız birşey vardı piyasa kurallarından uzak ve temiz: Üniversitelerimizdeki paylaşımı hedefleyen, yeni ilişkilerin temelini oluşturan sessiz ödüller...

Sessizdiler çünkü, hiç bir pazar, reklam kaygısı taşımıyorlardı. Taşıyamazlardı da zaten. Ödül bekleyen metalaşmış kitaplar değildi. Herşeyden önce bu çabaların olumsuz yanı ise paylaşımı yaygınlaştıracak bir yayın organının eksikliği oldu hep.

İşte dergimiz KATILIM, üniversitemiz özelinde ve bu düşüncelerin ışığında bir şiir yarışması düzenliyor.Amacımız ilgili tüm arkadaşaları bir araya getirmek, kalıcı ilişkilerin hazırlayıcısı olmak. Dahası, dahası bize kalıyor.

Bizim ödülümüz de örgütlü-bilinçli insanadır. Buna rağmen gidene güle güle...

YARIŞMA KOŞULLARI

- Konu belirleyen bir sınırlamaya gidilmemiştir.
- Yarışmaya en fazla üç şiir ile katılınabilir. (Her şiir 4 nüsha olarak teslim edilmelidir.)
- Yarışmaya son katıma tarihi 30 Mart 1988'dir.
- Şiirler elden teslim edilebileceği gibi posta ile de gönderilebilir.
- İlk üç dereceyi alacaklara kitap ödülleri verilecektir.

Sonuçlar 20 Nisan 1988 tarihinde, jüri üyeleri AHMET TELLİ, BEHÇET AYSAN, ATİLA ÇINAR ve MEHMET ÖZ'ün katılacakları bir toplantıda açıklanacak ve tüm katılan arkadaşların şiirlerini okuyup, şiir üzerine düşüncelerini açıklayabileceklerdir.

Yayınlanmaya jüri tarafında değer bulunan şiirlere sayfalarımızda yer verilecektir.

Sevgi ve dostlukla.